AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

SOSİAL, İQTİSADİ İNKİŞAF

3

YANVAR-MART

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	**MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR**	**5**
	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	**5**
II	**REAL SEKTOR**	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	39
	Kənd təsərrüfatı	45
	Nəqliyyat	52
	İnformasiya və rabitə	57
	İstehlak bazarı	58
	Əmtəə bazarı	59
	İctimai iaşə xidmətləri	66
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	68
	Qiymət indeksləri	72
	Kredit qoyuluşları	87
	Məşğulluq və işsizlik	89
III	**DÖVLƏT SEKTORU**	
	Dövlət büdcəsi	92
IV	**XARİCİ SEKTOR**	
	Xarici ticarət	97
V	**İNSTİTUSİONAL DƏYİŞİKLİKLƏR**	
	Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası	108
VI	**SOSİAL SEKTOR**	
	Əhalinin gəlirləri	130
	Əməkhaqqı	131
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	132
	Demoqrafik vəziyyət	134
	Metodoloji izahatlar	**139**

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 3
15 aprel 2024-cü il

2024-cü İLİN YANVAR-MART AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSİAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 29,1 milyard manatlıq və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,0 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 0,4 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,7 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 39,3 faizi sənaye, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,9 faizi tikinti, 2,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 20,4 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,9 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2856,5 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 15,7 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 0,2 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,5 faizi mədənçıxarma sektorunda, 29,0 faizi emal sektorunda, 5,7 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 6,0 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,4 faiz artmışdır.

Emal sektorunda metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 49,7 faiz, mebel istehsalı 39,0 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 37,3 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 34,4 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 26,2 faiz, içkilərin istehsalı 24,5 faiz, geyim istehsalı 21,1 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 16,8 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 16,7 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 15,6 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 9,0 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 7,9 faiz, neft məhsullarının istehsalı 5,4 faiz, kağız və karton istehsalı 2,0 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 1,3 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 0,9 faiz artmış, hazır metal məmulatlarının istehsalı 0,1 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 0,4 faiz, qida məhsullarının istehsalı 2,6 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 4,0 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 19,5 faiz, ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 16,3 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 45,1 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı isə 46,9 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 5,2 faiz azalmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 6,6 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 aprel 2024-cü il vəziyyətinə 961,4 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatında 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında diri çəkidə 139,2 min ton ət, 504,5 min ton süd, 571,7 milyon ədəd yumurta və 96,6 min ton tərəvəz istehsal olunmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 0,6 faiz, süd istehsalı 0,6 faiz, yumurta istehsalı 5,2 faiz, tərəvəz istehsalı 2,7 faiz artmışdır.

2023-cü ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 1,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 1,0 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 2,9 faiz artmışdır.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında **əsas kapitala** 3809,2 milyon manat məbləğində, yaxud əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,0 faiz çox investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 2,7 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 4,8 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş investisiyanın 2122,6 milyon manatı və ya 55,7 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 1453,1 milyon manatı (38,2 faizi) xidmət sahələrinə, 233,5 milyon manatı (6,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 3024,8 milyon manatını və ya 79,4 faizini daxili investisiyalar təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 2681,9 milyon manatı və ya 70,4 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 54,6 milyon ton **yük** və 452,9 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 4,7 faiz, sərnişin daşınması isə 6,9 faiz artmışdır. Yüklərin 55,7 faizi avtomobil, 32,4 faizi boru kəməri, 8,2 faizi dəmir yolu, 3,5 faizi dəniz, 0,2 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır. Sərnişinlərin 87,6 faizi avtomobil, 11,8 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 766,4 milyon manatlıq xidmətlərin 74,1 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,4 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,5 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 13474,2 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 2827,4 milyon manatlıq **ödənişli**

xidmət göstərilmişdir. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,1 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 5,8 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 7543,6 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 5930,6 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 6428,2 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 3981,6 milyon dollarını və ya 61,9 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 2446,6 milyon dollarını (38,1 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 1535,0 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2023-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 23,5 faiz, real ifadədə 15,0 faiz, o cümlədən idxal 19,9 faiz, ixrac isə 12,7 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 30,1 faiz, real ifadədə 36,9 faiz azalaraq 455,0 milyon dollar təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-mart ayılarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 101,0 faiz, o cümlədən qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 99,7 faiz, qeyri-qida malları üzrə 101,4 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 102,5 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında muzdlu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,8 faiz artaraq 946,8 manata çatmışdır.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5,0 faiz artaraq 19,4 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında **dövlət büdcəsinə** 9234,3 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 8412,6 milyon manat vəsait

xərclənmiş, büdcənin icrasında 821,7 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2024-cü il mart ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 24629,1 milyon manat təşkil etmiş, onun 20615,8 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2024-cü il mart ayının 1-nə 13267,2 milyon manat olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya – 1,85 manata, 100 Türk lirəsinə – 5,50 manata, 100 Rusiya rubluna – 1,87 manata bərabər olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında **əhalinin sayı** 6769 nəfər və ya 0,1 faiz artaraq 2024-cü il mart ayının 1-i vəziyyətinə 10187539 nəfərə çatmışdır.

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2024-cü ilin yanvar-mart ayları, faktiki	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	**29 096,8**	**104,0**	**100,4**
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	18 699,0	106,7	104,9
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	**2 856,5**	**103,4**	**99,8**
Sənaye məhsulu, milyon manat	**15 731,8**	**100,9**	**96,8**
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	4 399,2	107,8	104,7
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	**3 809,2**	**104,0**	**140,3**
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	2 458,2	104,8	151,7
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	146,2	80,2	87,1
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	**1 444,6**	**101,1**	**103,4**
o cümlədən: bitkiçilik	76,1	102,9	101,3
heyvandarlıq	1 368,5	101,0	103,5
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	**54,6**	**104,7**	**106,4**
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	**452,9**	**106,9**	**122,8**
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	**766,4**	**110,4**	**117,8**
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	**13 474,2**	**103,1**	**103,0**
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	**2 827,4**	**105,8**	**111,6**
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	**9 234,3**	**111,4**	**118,3**
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	**8 412,6**	**128,1**	**116,7**
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	**821,7**	**x**	**x**
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	**19 408,1**	**105,0**	**115,2**
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	**1 905,4**	**104,5**	**114,5**

…ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2024-cü il 01 mart vəziyyətinə, milyon manat	**13 267,2**	**111,5**	**118,6**
Kredit qoyuluşları, 2024-cü il 01 mart vəziyyətinə, milyon manat	**24 629,1**	**121,0**	**115,7**
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	469,2	77,4	87,8
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	**946,8***	**110,8****	**111,2*****
İstehlak qiymətlərinin indeksi[1]	**x**	**101,0**	**113,8**
Əhalinin sayı, 2024-cü il 01 mart vəziyyətinə, min nəfər	**10 187,5**	**100,5**	**100,6**
Xarici ticarət dövriyyəsi[2]**, milyon ABŞ $**			
faktiki qiymətlərlə	**6 428,2***	**76,5****	**107,1*****
müqayisəli qiymətlərlə	**x**	**85,0****	**104,9*****
o cümlədən: **ixrac**			
faktiki qiymətlərlə	3 981,6*	69,2**	98,0***
müqayisəli qiymətlərlə	x	87,3**	102,9***
ondan **qeyri neft-qaz ixracı**			
faktiki qiymətlərlə	455,0*	69,9**	136,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	63,1**	132,3***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	2 446,6*	92,3**	134,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	80,1**	110,8***

Qeyd:

* 2024-cü ilin yanvar-fevral ayları.

** 2024-cü ilin yanvar-fevral ayları 2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən.

*** 2023-cü ilin yanvar-fevral ayları 2022-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən.

[1] 2024-cü ilin mart ayı üzrə **illik** (2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən) istehlak qiymətləri indeksi 100,4 faiz təşkil etmişdir.

[2] Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkədə 29096,8 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,0 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,4 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,7 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 39,3 faizi sənaye, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,9 faizi tikinti, 2,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 20,4 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2856,5 manata bərabər olmuşdur.

Cədvəl 2

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-mart		2024-cü ilin yanvar-mart ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023*)	
Ümumi Daxili Məhsul	**29096,8**	**30360,3**	**104,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	832,1	778,0	101,1
Sənaye	11442,5	14382,7	100,6
o cümlədən: mədənçıxarma sənayesi	9194,9	12376,3	99,6
emal sənayesi	1810,7	1574,6	110,0
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	374,2	371,3	94,8
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	62,7	60,5	106,6
Tikinti	1730,6	1495,6	111,8
Ticarət: nəqliyyat vasitələrinin təmiri	2830,0	2733,6	103,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1989,9	1662,1	117,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	684,6	615,1	110,2
İnformasiya və rabitə	489,5	441,6	110,4
Digər sahələr	5921,7	5369,6	103,7
Məhsula və idxala xalis vergilər	**3175,9**	**2882,0**	**108,4**

*) 2023-cü ilin yanvar-mart aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-mart		2024-cü ilin yanvar-mart ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023*)	
Ümumi Daxili Məhsul	**29096,8**	**30360,3**	**104,0**
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	10397,8	13354,3	100,4
qeyri neft-qaz sektoru	18699,0	17006,0	106,7

*) 2023-cü ilin yanvar-mart aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

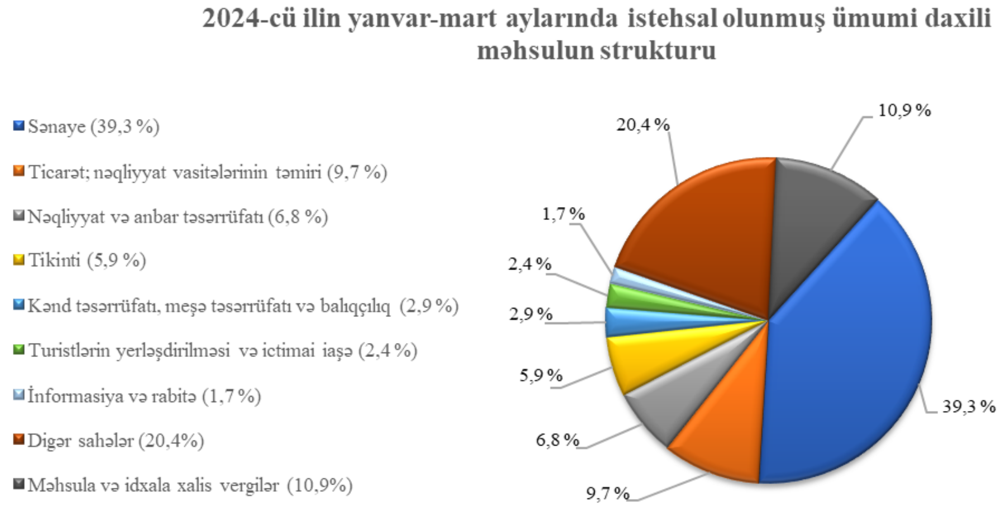

Sənaye

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 15,7 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 0,2 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,5 faizi mədənçıxarma, 29,0 faizi emal, 5,7 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 80,9 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 89,3 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 10,7 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2023-cü il		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3
Sentyabr	86,0	98,9
Oktyabr	99,9	98,4
Noyabr	116,3	99,0
Dekabr	110,0	98,9
2024-cü il		
Yanvar	101,1	98,5
Fevral	93,1	100,1
Mart	93,8	100,9

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə aralıq istehlak məhsullarının istehsalı 19,5 faiz, qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı 6,1 faiz artmış, enerji məhsullarının istehsalı 0,3 faiz, istehsal vasitələrinin istehsalı 4,0 faiz, uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı isə 79,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Sənaye – cəmi	**103,0**	**100,9**
Aralıq istehlak məhsullarının istehsalı	124,6	119,5
Uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı	21,7	20,2
Qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı	117,9	106,1
İstehsal vasitələrinin istehsalı	72,7	96,0
Enerji məhsullarının istehsalı	101,7	99,7

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 aprel 2024-cü il vəziyyətinə 961,4 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 54,3 faizi Bakı, 11,9 faizi Sumqayıt, 3,5 faizi Gəncə, 2,6 faizi Şirvan şəhərlərinin, 1,1 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 97,8 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 10,2 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,1 faiz azalmışdır.

Cədvəl 6

Mədənçıxarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədənçıxarma sənayesi	10151,7	99,9
Xam neft və təbii qaz hasilatı	9443,2	99,6
Metal filizlərinin hasilatı	45,5	80,9
Mədənçıxarma sənayesinin digər sahələri	48,8	106,3
Mədənçıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	614,2	121,7

Sahənin əsas məhsulu olan əmtəəlik neft hasilatı 7,2 milyon ton, əmtəəlik təbii qaz hasilatı isə 9,7 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəəlik neft hasilatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,0 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,4 faiz artmışdır.

Cədvəl 7

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	7261,4	94,0	225,2
ondan əmtəəlik	7244,4	94,0	225,2
Təbii qaz, milyon kub metr	12573,0	103,4	-
ondan əmtəəlik	9682,0	105,4	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	54,3	6,4	76,7
Gümüş, kq	839,8	116,3	507,4
Qızıl, kq	427,6	103,8	196,8
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	173,7	2,8 d.	-
Gips və anhidrit, min ton	73,6	86,4	18,8
Tikinti qumu, min ton	228,8	113,0	10,4
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	824,6	169,9	69,3
Bentonit, min ton	33,4	92,3	106,8
Duz, ton	19342,6	109,8	-

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

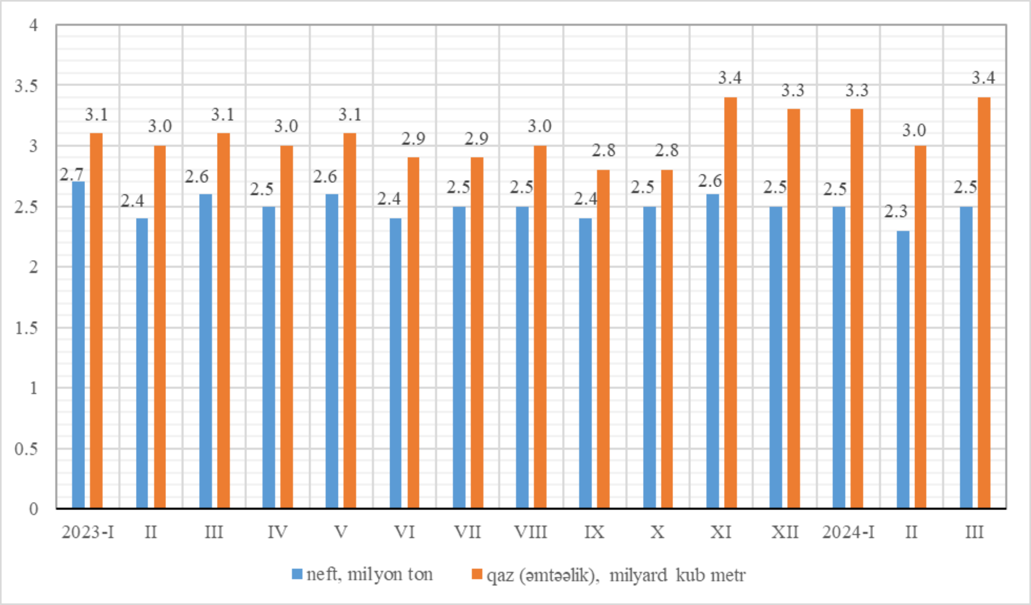

Emal sənayesi

Emal sənayesində 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 4561,2 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 8

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
	2023-cü il	
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2
Yanvar-sentyabr	109,4	108,3
Yanvar-oktyabr	109,6	109,7
Yanvar-noyabr	109,8	110,6
Yanvar-dekabr	109,8	111,2
2024-cü il		
Yanvar	107,3	117,7
Yanvar-fevral	113,7	118,1
Yanvar-mart	110,0	112,9

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

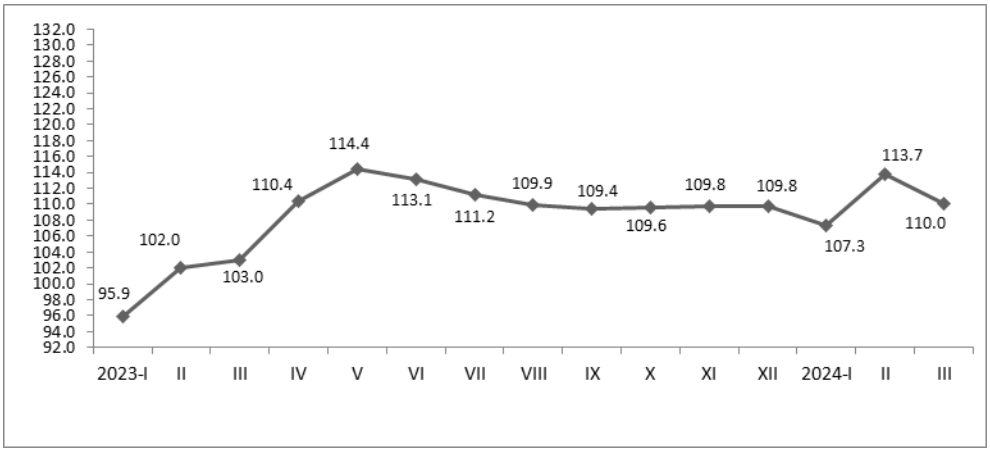

Cədvəl 9

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi –cəmi	**4561,2**	**110,0**
o cümlədən: qida məhsullarının istehsalı	1271,7	97,4
içki istehsalı	144,1	124,5
tütün məmulatlarının istehsalı	154,7	115,6
toxuculuq sənayesi	101,0	109,0
geyim istehsalı	18,8	121,1
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	4,4	137,3
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	3,8	83,7
kağız və karton istehsalı	48,9	102,0
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	24,5	96,0
neft məhsullarının istehsalı	1275,2	105,4
kimya sənayesi	416,3	116,7
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	6,4	100,9
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	115,2	126,2
tikinti materiallarının istehsalı	274,6	134,4
metallurgiya sənayesi	235,7	149,7
hazır metal məmulatlarının istehsalı	68,3	99,9
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	8,5	107,9
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	38,6	116,8
maşın və avadanlıqların istehsalı	102,9	80,5
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	46,2	99,6
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	4,4	54,9
mebellərin istehsalı	64,1	139,0
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	16,9	53,1
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	116,0	101,3

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə içki istehsalında 24,5 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında 15,6 faiz artım, qida məhsullarının istehsalında isə 2,6 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından tütün istehsalı 7,9 dəfə, viski (konyak) istehsalı 7,4 dəfə, pivə istehsalı 17,5 faiz artmış, şəkər, qənd istehsalı isə 36,5 faiz azalmışdır.

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0
Yanvar-sentyabr	110,8	125,7	104,6
Yanvar-oktyabr	110,7	127,2	103,8
Yanvar-noyabr	109,8	127,5	109,6
Yanvar-dekabr	109,2	123,0	112,8
2024-cü il			
Yanvar	108,7	106,3	128,3
Yanvar-fevral	103,9	128,9	99,4
Yanvra-mart	97,4	124,5	115,6

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

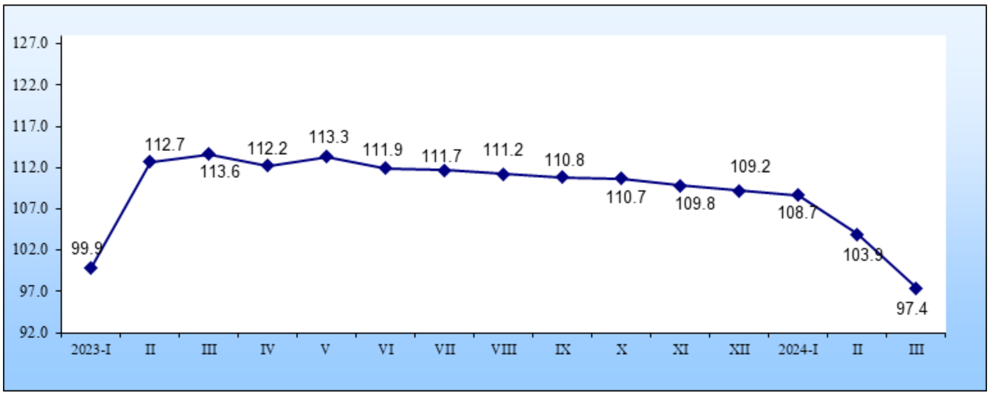

Cədvəl 11

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	7366,2	105,3	54,7
Meyvə şirələri, min dkl	1088,9	109,7	771,1
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	35986,1	90,6	16833,5
Duru bitki yağları, ton	10894,5	117,9	4883,5
Marqarin, ton	11077,2	95,9	2845,1
Qaymaq, xama, ton	2755,4	132,8	-
Kərə yağı, ton	6554,5	98,7	47,5
Pendir və kəsmik, ton	13710,4	103,4	22,6
Unlu qənnadı məmulatlar, ton	18103,2	99,8	341,7
Makaron məmulatları, ton	1643,6	114,0	-
Şəkər, qənd, min ton	45,5	63,5	12,2
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	2183,2	60,5	114,7

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Çay, ton	2931,4	114,5	84,7
Qida duzu, min ton	19,0	109,8	2,7
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	8385,7	111,5	457,5
Şirinləşdirilməmiş sular, min dkl	6612,6	176,7	1479,6
Viski (konyak), min dkl	136,3	7,4 d.	88,8
Üzüm şərabı, min dkl	216,8	90,3	808,1
Araq, min dkl	292,3	88,8	166,6
Pivə, min dkl	942,0	117,5	183,0
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	3871,6	105,4	788,9
Tütün, ton	1377,9	7,9 d.	481,6

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 124,2 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 37,3 faiz, geyim istehsalında 21,1 faiz, toxuculuq sənayesində 9,0 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3
Yanvar-sentyabr	119,4	83,4	93,4
Yanvar-oktyabr	111,4	87,7	91,2
Yanvar-noyabr	112,7	86,7	88,6
Yanvar-dekabr	108,8	84,8	98,0
2024-cü il			
Yanvar	118,0	127,5	2,1 d.
Yanvar-fevral	106,7	137,1	2,2 d.
Yanvar-mart	109,0	121,1	137,3

Cədvəl 13

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıcı, ton	25657,4	75,2	41491,7
Pambıq ipliyi, ton	4226,0	124,6	3994,7
Pambıq parçalar, min kv.m	7155,0	168,6	525,2
Pambıq yataq ağları, min ədəd	16,2	2,5 d.	6,9
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	0,8	88,9	5,5
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	136,3	130,1	9,1
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	579,8	177,6	63,6
Alt geyim, min ədəd	83,4	96,4	36,8
Sair geyim, min ədəd	1641,9	111,2	1608,5
Corab məmulatları, min cüt	807,9	110,2	40,5
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Emal edilmiş dəri, min kv.m	0,8	-	140,0
Ayaqqabı, min cüt	96,9	138,0	5,1

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 1275,2 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5,4 faiz artmışdır. Neft məhsullarının istehsalında neft bitumu istehsalı 29,8 faiz, ağ neft 16,9 faiz, avtomobil benzini 9,9 faiz artmış, sürtkü yağlarının istehsalı isə 5,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 14

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	384,1	109,9	64,9
Ağ neft, min ton	159,6	116,9	51,5
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	599,8	107,8	163,3
Mazut, min ton	-	-	1,3
Sürtkü yağları, min ton	14,5	94,2	4,3
Maye qazlar, min ton	59,6	84,2	2,2
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	225,1	81,5	59,7
ondan:			
neft bitumu, min ton	51,4	129,8	13,8
neft koksu, min ton	61,1	95,3	41,6

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 537,9 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 26,2 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 16,7 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı isə 0,9 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi məhsullarından metanol 91,5 faiz, karbamid 68,2 faiz, yapışqan və yapışdırıcı maddələr 20,7 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar istehsalı 3,4 dəfə, polietilendən kisə və çantalar istehsalı 63,6 faiz, məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr istehsalı 61,8 faiz, sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqların istehsalı 7,7 faiz artmışdır.

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9
Yanvar-sentyabr	108,0	102,9	117,6
Yanvar-oktyabr	108,1	104,6	119,8
Yanvar-noyabr	108,3	101,1	120,4
Yanvar-dekabr	106,9	90,9	118,5
2024-cü il			
Yanvar	98,6	2,8 d.	141,0
Yanvar-fevral	114,7	151,0	128,4
Yanvar-mart	116,7	100,9	126,2

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

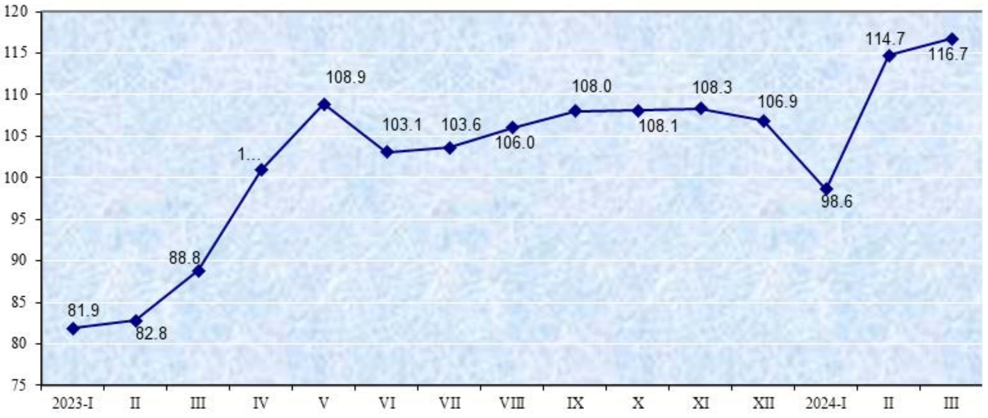

Cədvəl 16

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	10815,2	85,7	118,5
ondan:			
azot, min kub metr	5903,8	103,1	115,0
Lak-boya məmulatları, ton	5239,4	92,8	490,6
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, min ton	8760,0	116,0	6770,0
ondan:			
yod, ton	48,7	99,0	10.9
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	266,9	124,7	41,1
ondan:			
etilen, min ton	42,9	90,7	0,3

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
propen (propilen), min ton	40,5	93,3	0,4
metanol (metil spirti), min ton	144,2	191,5	31,8
Etil spirti, min dkl	-	-	20,7
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	167,1	168,3	44,7
ondan:			
karbamid, min ton	167,0	168,2	44,7
İlkin formada plastik kütlə, min ton	82,1	92,2	34,1
ondan:			
polietilen, min ton	41,1	86,7	22,6
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	25,1	120,7	7,5
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	3290,1	100,1	1334,3
Tibbi maskalar, milyon ədəd	0,9	4,5 d.	6,0
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	1508,6	86,2	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	9053,6	107,7	2373,4
Polietilendən kisə və çantalar, ton	6228,1	163,6	397,4
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	27469,1	176,9	17711,6
Polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	1195,9	3,4 d.	227,0
Döşəmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	73,8	133,2	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	361,6	65,7	910,1
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	597,7	161,8	32,3

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsalın ümumi dəyəri 274,6 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 34,4 faiz artmışdır. Dövr ərzində betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 49,2 faiz, beton istehsalı 34,6 faiz, tikinti gipsinin istehsalı 27,1 faiz, sement istehsalı isə 26,3 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

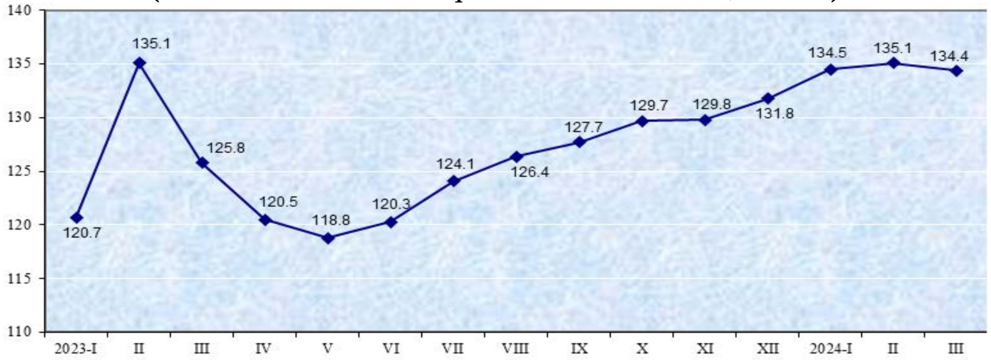

Cədvəl 17

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	2597,1	121,1	1795,5
Tikinti kərpicləri, min kub metr	127,8	96,9	1,7
Sement klinkerləri, min ton	842,3	128,2	369,1
Sement, min ton	890,7	126,3	88,0
Əhəng, min ton	6,2	41,9	5,4
Gips məmulatlar, min ton	29,5	113,5	12,2
ondan:			
tikinti gipsi, min ton	19,7	127,1	1,9

…ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	31,0	2,9 d.	21,9
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	8,8	149,2	2,1
Beton, min ton	1116,5	134,6	-
Asfalt, min ton	15,0	97,4	0,2

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 304,0 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında 49,7 faiz artım, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 0,1 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında metallurgiya sənayesi üzrə alüminium məmulatlarının istehsalı 90,4 faiz, armatur istehsalı 54,0 faiz artmış, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan konstruksiyaların istehsalı isə 17,9 faiz azalmışdır.

Cədvəl 18

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0
Yanvar-sentyabr	71,1	113,7

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
Yanvar-oktyabr	74,6	123,0
Yanvar-noyabr	77,8	119,2
Yanvar-dekabr	81,1	130,1
2024-cü il		
Yanvar	148,7	118,3
Yanvar-fevral	175,9	97,6
Yanvar-mart	149,7	99,9

Cədvəl 19

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	84,4	156,9	7,9
Armatur, min ton	84,4	154,0	16,6
Polad borular, min ton	22,7	36,2	1,2
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	7,8	73,6	6,4
Alüminium məmulatları, ton	14716,2	190,4	3394,2
Mis məftil, ton	27,9	205,1	-
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	4517,1	82,1	11642,3
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, troslar və oxşar məmulatlar, ton	1799,4	72,3	-
Metaldan sair məmulatlar, ton	6607,0	90,1	60,7

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 47,1 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə elektrik avadanlıqlarının

istehsalı 16,8 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı isə 7,9 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə noutbukların istehsalı 3,0 dəfə, güc transformatorlarının istehsalı 2,2 dəfə artmışdır.

Cədvəl 20

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3
Yanvar-sentyabr	160,2	103,1
Yanvar-oktyabr	165,0	107,8
Yanvar-noyabr	174,3	110,3
Yanvar-dekabr	88,1	116,2
2024-cü il		
Yanvar	167,9	124,9
Yanvar-fevral	116,2	118,3
Yanvar-mart	107,9	116,8

Cədvəl 21

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Noutbuklar, ədəd	801	3,0 d.	-
Stolüstü kompüterlər, ədəd	458	71,5	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	67,4	79,8	16,2
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	259	2,2 d.	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	694	26,9	-
Digər elektrik naqilləri, ton	2251,5	105,5	1260,6
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	102	32,2	62

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 153,5 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 0,4 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 19,5 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 45,1 faiz azalmışdır. 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 607 ədəd və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 318 ədəd az minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə traktorların istehsalı 27,2 faiz azalmışdır.

Cədvəl 22

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3
Yanvar-sentyabr	121,1	131,2	78,9
Yanvar-oktyabr	130,2	133,9	83,8
Yanvar-noyabr	137,4	152,1	90,1
Yanvar-dekabr	177,7	148,1	95,9
2024-cü il			
Yanvar	100,0	154,1	33,5
Yanvar-fevral	84,8	130,7	49,6
Yanvar-mart	80,5	99,6	54,9

Cədvəl 23

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.04.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	1671	83,8	399
ondan:			
ştanqlı quyu nasosları, ədəd	1646	85,9	336
Kran, qapaq və klapanlar, ton	53,7	48,1	81,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	3,6	9,4	-
Traktorlar, ədəd	166	72,8	10
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	607	65,6	226
Yük avtomobilləri, ədəd	200	137,9	67

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 888,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmişdir.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 130,6 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 24

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	888,3	94,8
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	130,6	106,6

Cədvəl 25

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	6681,9*	91,6
ondan əmtəəlik	6458,7	91,2
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	5953,3	87,8
su elektrik stansiyalarının istehsalı	428,9	158,4
külək elektrik stansiyalarının istehsalı	14,1	92,2
günəş elektrik stansiyalarının istehsalı	62,4	4,7 d.
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	124,8	106,0

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 3809,2 milyon manat və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,0 faiz çox investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 2,7 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 4,8 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 2122,6 milyon manatı və ya 55,7 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 1453,1 milyon manatı (38,2 faizi) xidmət sahələrinin, 233,5 milyon manatı (6,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 54,6 faizi dövlət, 45,4 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 70,4 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş investisiyanın dəyəri ümumi sərmayənin 79,4 faizini təşkil etmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalarda müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri 1924,1 milyon manat, büdcə vəsaitləri 1475,6 milyon manat, digər maliyyə mənbələri isə 409,5 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 26

Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**3809,2**	**104,0**	**100,0**
o cümlədən: Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri	1924,1	115,1	50,5
Büdcə vəsaitləri	1475,6	103,8	38,7
Digər maliyyə mənbələri	409,5	X	10,8

Qrafik 7

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə mənbələri üzrə strukturu, faizlə

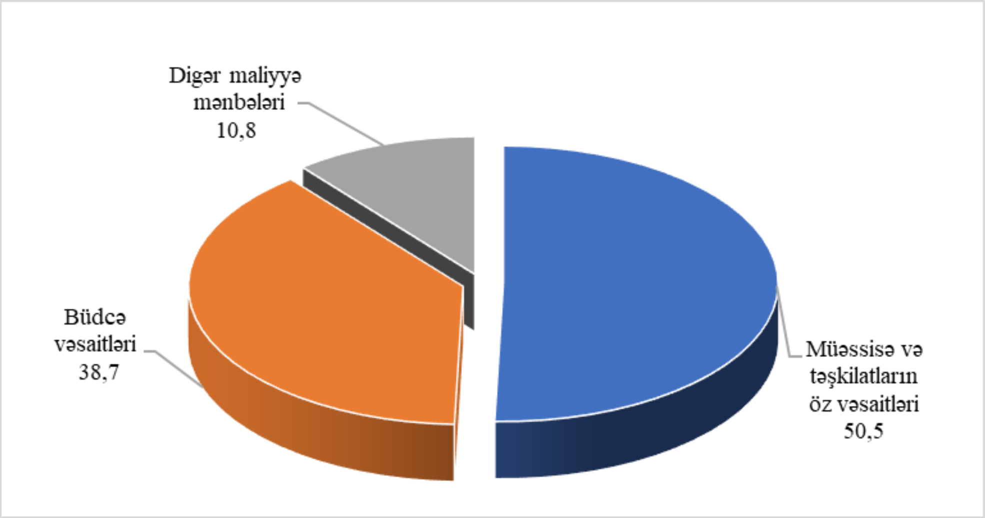

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi investisiyanın 39,3 faizi sənaye, 31,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 20,7 faizi tikinti, 1,8 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 1,7 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 1,5 faizi informasiya və rabitə,

hər birində 0,8 faiz olmaqla ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 0,6 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 0,3 faizi təhsil, hər birində 0,2 faiz olmaqla dövlət idarəetməsi və müdafiə, əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, 0,1 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 27

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**3809,2**	**104,0**	**100,0**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	**70,4**	**77,6**	**1,8**
Sənaye	**1497,2**	**99,9**	**39,3**
o cümlədən: Mədənçıxarma sənayesi	1177,4	97,0	30,9
Emal sənayesi	225,9	129,3	5,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	67,1	84,5	1,8
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	26,8	88,1	0,7
Tikinti	**788,4**	**128,0**	**20,7**
ondan mənzil tikintisi	233,5	121,7	6,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	**29,5**	**89,5**	**0,8**
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	**1210,3**	**97,3**	**31,8**
o cümlədən: nəqliyyat	1210,1	97,3	31,8
poçt və kuryer fəaliyyəti	0,2	36,6	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	**21,6**	**104,1**	**0,6**

...ardı

İqtisadiyyatın sahələri	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
İnformasiya və rabitə	**55,6**	**60,9**	**1,5**
ondan rabitə	46,5	52,7	1,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	**31,7**	**171,5**	**0,8**
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	**1,2**	**4,7 d.**	**0,0**
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	**1,9**	**95,6**	**0,1**
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	**63,4**	**13,7 d.**	**1,7**
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	**8,3**	**75,3**	**0,2**
Təhsil	**12,3**	**3,6 d.**	**0,3**
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	**8,6**	**59,4**	**0,2**
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	**0,6**	**11,5**	**0,0**
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	**8,2**	**93,5**	**0,2**

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında neft-qaz sektoruna 1351,0 milyon manatlıq investisiya yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 2458,2 milyon manatlıq investisiyanın 146,2 milyon manatı (ümumi sərmayənin 3,8 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında Bakı şəhərində Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hospital kompleksi, Füzuli rayonunda Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi, Lənkəran rayonunda Lənkəran regional “Asan xidmət” mərkəzi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş investisiyanın 756,1 milyon manatı (96,4 faizi) Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, ABŞ, Türkiyə, İsveçrə, Yaponiya, Rusiya, Norveç, İran, Hindistan və Fransa sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 80,3 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 8,5 faizini əsaslı təmir, 6,2 faizini cari təmir, 5,0 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 85,7 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

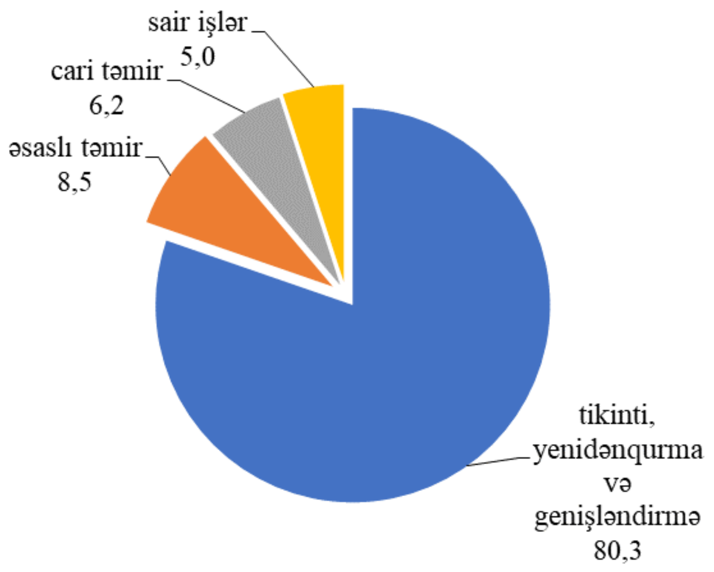

Cədvəl 28

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar, milyon manat	**3809,2**	**104,0**
ondan: tikinti-quraşdırma işlərinə	2681,9	102,4
ümumi yekundan: məhsul istehsalı sahələrinə	2122,6	105,4
xidmət sahələrinə	1453,1	99,7
yaşayış evlərinin tikintisinə	233,5	121,7
ümumi yekundan: neft-qaz sektoruna	1351,0	102,7
qeyri neft-qaz sektoruna	2458,2	104,8
ondan: qeyri neft-qaz emal sənayesi	46,0	74,6
ümumi yekundan: xarici mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	784,4	80,1
o cümlədən neft-qaz sektoru	679,3	87,5
qeyri neft-qaz sektoru	105,1	51,8
daxili mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	3024,8	112,7
o cümlədən neft-qaz sektoru	671,7	124,4
qeyri neft-qaz sektoru	2353,1	109,8

Kənd təsərrüfatı

2024-cü ilin yanvar-mart ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 1444,6 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 1368,5 milyon manatı heyvandarlıq, 76,1 milyon manatı bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

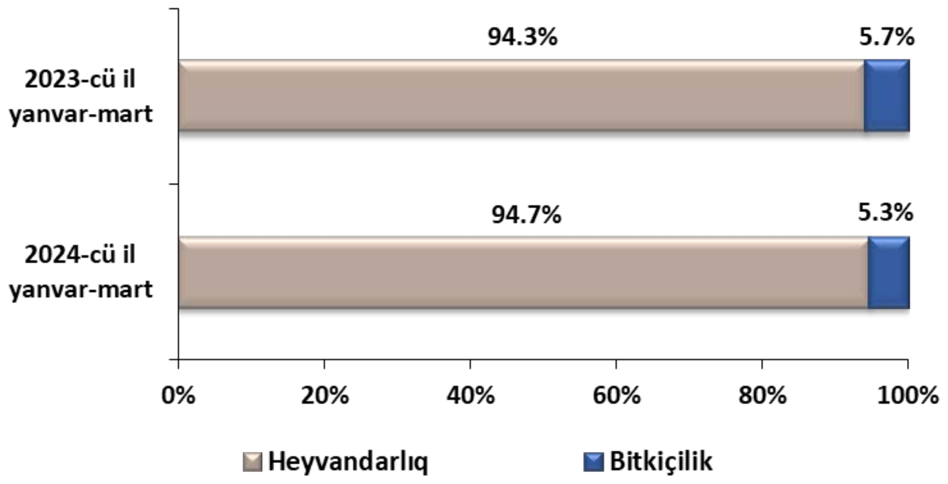

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 1,1 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 1,0 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 2,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 29

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2023-cü il			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	103,5	102,5
Yanvar-oktyabr	103,0	103,3	102,7
Yanvar-noyabr	103,1	103,3	102,8
Yanvar-dekabr	103,0	103,2	102,7
2024-cü il			
Yanvar	101,2	101,2	100,8
Yanvar-fevral	99,9	99,7	103,8
Yanvar-mart	101,1	101,0	102,9

Bitkiçilik. Ölkədə yaz-tarla işləri aparılır və 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 121,5 min hektar sahədə və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8,6 faiz çox yazlıq bitkilərin səpini aparılmışdır. Bu dövrdə 20,7 min hektar sahədə dənli və dənli paxlalı bitkilər (ondan 3,0 min hektarı dən üçün qarğıdalı), 27,1 min hektar sahədə kartof, 27,3 min hektar sahədə tərəvəz, 3,5 min hektar sahədə bostan bitkiləri, 1,6 min hektar sahədə dən üçün günəbaxan, 1,3 min hektar sahədə şəkər çuğunduru, 36,5 min hektar sahədə çoxillik otlar və 3,5 min hektar sahədə birillik otlar əkilmişdir.

Qrafik 10

Yazlıq bitkilərin əkin sahəsinin quruluşu

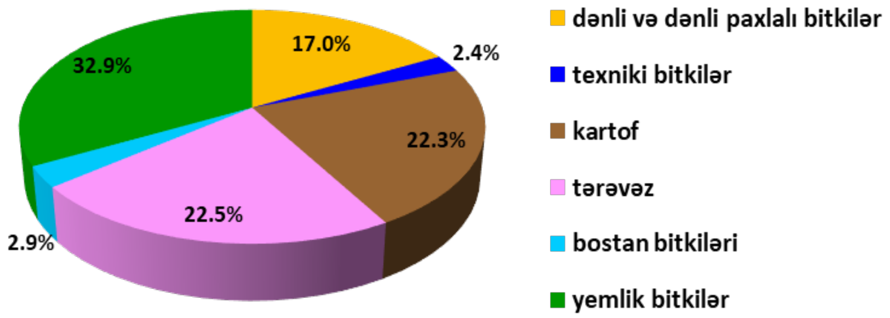

Cədvəl 30

Yazlıq bitkilərin əkini

hektar

	Yanvar-mart		2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
	2024	2023	
Yaz əkininin əvvəlindən əkilmişdir	**121 540,2**	**111 956,3**	**108,6**
Dənli və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	17 676,0	15 536,7	113,8
onlardan: buğda	584,3	4 799,2	12,2
vələmir (yulaf)	5 067,9	4 659,5	108,8
Qarğıdalı	2 985,5	2 767,4	107,9
ondan dən üçün	2 985,5	2 568,3	116,2
Kartof	27 141,3	29 030,2	93,5
Tərəvəz	27 285,9	25 445,8	107,2
Bostan bitkiləri	3 472,4	3 297,4	105,3
Pambıq	-	265,0	-
Dən üçün günəbaxan	1 595,9	1 725,0	92,5
Şəkər çuğunduru	1 352,2	1 496,6	90,4
Birillik otlar	3 508,0	619,0	5,7d.
Çoxillik otlar	36 505,6	31 756,2	115,0
Yemlik kökümeyvəlilər	2,0	-	-
Sair yazlıq bitkilər	15,4	17,0	90,6

Təsərrüfatlarda yanvar-mart aylarında 96,6 min ton və yaxud keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,7 faiz çox tərəvəz məhsulları istehsal edilmişdir.

Heyvandarlıq. 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkidə 139,2 min ton ət, 504,5 min ton süd, 571,7 milyon ədəd yumurta istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 0,6 faiz, süd istehsalı 0,6 faiz, yumurta istehsalı 5,2 faiz artmışdır.

Qrafik 11

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı

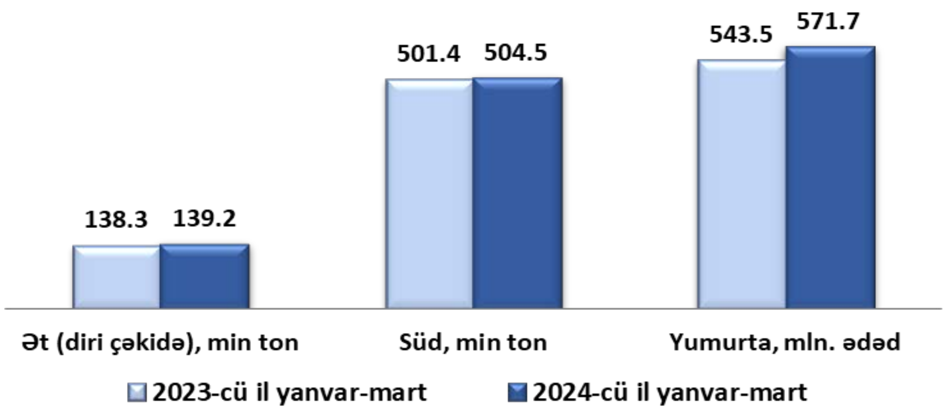

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 7206,0 min baş qoyun və keçi, 2512,8 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1238,8 min baş inək və camış, 4965,0 baş donuz mövcud olmuşdur. İribuynuzlu mal-qaranın 49,3 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Cari ilin yanvar-mart aylarında quşçuluq müəssisələrində diri çəkidə 20,9 min ton (keçən il 23,5 min ton) quş əti və 296,6 milyon ədəd (keçən il 269,4 milyon ədəd) yumurta istehsal olunmuşdur. Ümumilikdə bu müəssisələr üzrə cəmi quşların sayı 10607,5 min baş olmuş, hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 73 ədəd yumurta alınmışdır.

Qrafik 12

Mal-qaranın sayı,
aprelin 1-i vəziyyətinə, min baş

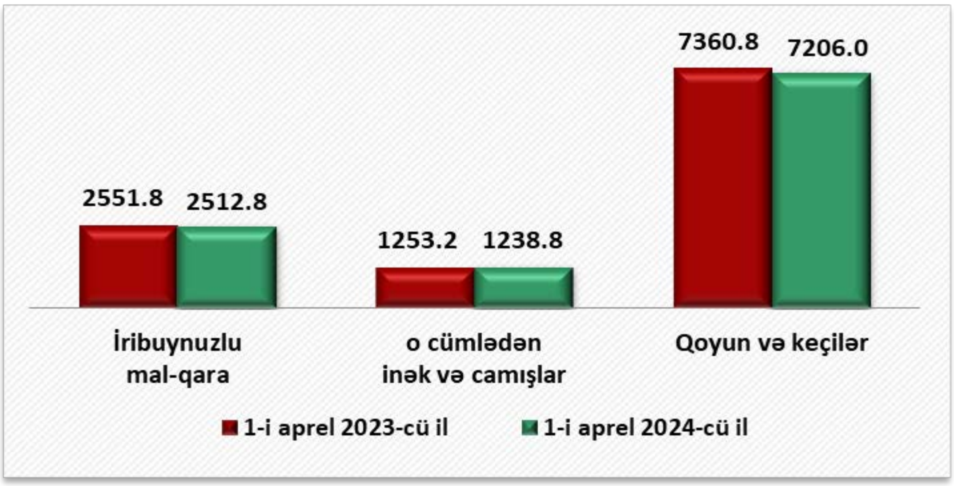

Cədvəl 31

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3
Oktyabr	2 533,2	1 251,5	7 223,2
2024			
Yanvar	2 507,7	1 235,1	7 060,6
Aprel	2 512,8	1 238,8	7 206,0

Nəqliyyat

2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yük və sərnişin daşımaları əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 4,7 faiz və 6,9 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 54,6 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 3,5 faizi dəniz, 8,2 faizi dəmir yolu, 0,2 faizi hava, 55,7 faizi avtomobil nəqliyyatı, 32,4 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 13

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu,
faizlə

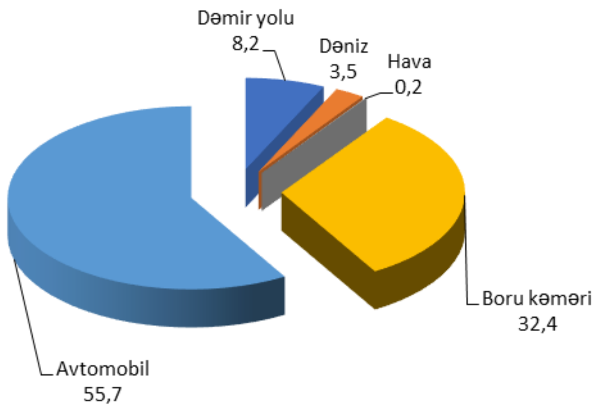

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 5,3 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 76,4 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında nəqliyyatçılar 452,9 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 87,6 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,8 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında 4,5 milyon ton yük, 1881,3 min sərnişin daşınmış, 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 0,3 faiz, sərnişin daşınmasında isə 24,6 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 355 vaqon yüklənmiş, 416 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 16,3 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 3,4 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,9 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında daşınmış yüklərin həcmi 1935,8 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6,1 faiz artmışdır. Yüklərin 49,6 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

Dəniz limanları tərəfindən 3319,8 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 2677,0 min tonunu və ya 80,6 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2024-cü il aprel ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 197,5 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 31,9 faiz artaraq 6,2 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 14

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

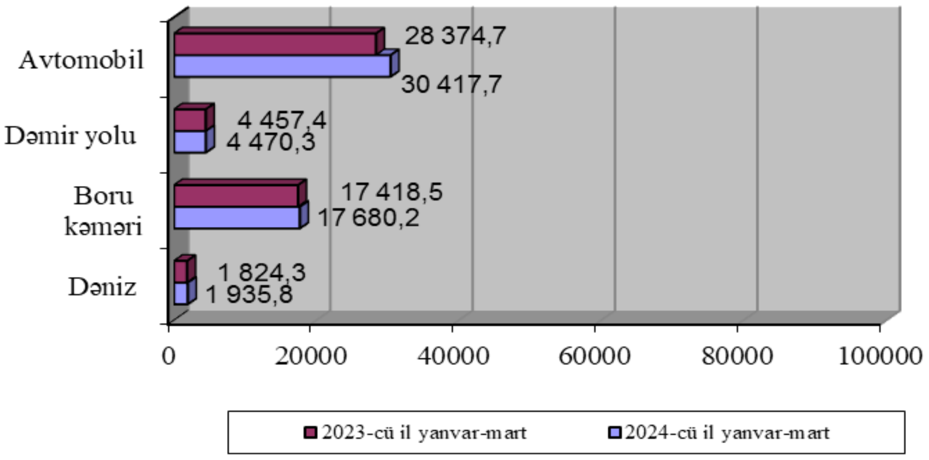

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 30,4 milyon ton yük, 396,7 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 7,2 faiz və 7,5 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 95,3 faizi avtobus, 4,7 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 9,4 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 8,3 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 1,6 faiz artaraq 53,5 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 782,1 min və ya 45,1 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 13,0 faiz artaraq 94,5 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 9664,0 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 75,2 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-mart ayları ərzində bu kəmər vasitəsilə 7267,2 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 80,7 faizini və ya 5866,9 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 19,3 faizini və ya 1400,3 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 11133,6 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,2 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 50,1 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 5582,1 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 5257,3 min ton olmuşdur. Yüklərin 2383,1 min tonu və ya 45,3 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 1656,6 min tonu və ya 31,5 faizi avtomobil nəqliyyatı, 1217,6 min tonu və ya 23,2 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhlizlər vasitəsilə daşınmış yüklərin 60,1 faizini və ya 3158,1 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

Cədvəl 32

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**54 598,5**	**52 158,5**	**104,7**
o cümlədən: Dəmir yolu	4 470,3	4 457,4	100,3
Dəniz	1 935,8	1 824,3	106,1
Hava	94,5	83,6	113,0
Boru kəməri	17 680,2	17 418,5	101,5
neft kəməri	9 664,0	9 500,8	101,7
qaz kəməri	8 016,2	7 917,7	101,2
Avtomobil	30 417,7	28 374,7	107,2

Cədvəl 33

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**23 278,7**	**22 828,1**	**102,0**
o cümlədən: Dəmir yolu	1 743,5	1 690,1	103,2
Dəniz	888,2	840,8	105,6
Hava	804,3	675,3	119,1
Boru kəməri	16 429,2	16 501,7	99,6
neft kəməri	13 071,5	13 017,1	100,4
qaz kəməri	3 357,7	3 484,6	96,4
Avtomobil	3 413,5	3 120,2	109,4

Cədvəl 34

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**452 911,7**	**423 697,6**	**106,9**
o cümlədən: Dəmir yolu	1 881,3	1 509,5	124,6
Dəniz	6,2	4,7	131,9
Hava	782,1	539,0	145,1
Metro	53 514,9	52 678,3	101,6
Avtomobil	396 727,2	368 966,1	107,5
avtobus	378 162,4	352 434,7	107,3
taksi	18 564,8	16 531,4	112,3

Cədvəl 35

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi, milyon sərnişin-km

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**8 268,5**	**7 164,6**	**115,4**
o cümlədən: Dəmir yolu	84,1	65,1	129,2
Dəniz	2,8	2,2	127,3
Hava	1 575,3	959,0	164,3
Metro	631,6	621,8	101,6
Avtomobil	5 974,7	5 516,5	108,3
avtobus	5 622,6	5 191,7	108,3
taksi	352,1	324,8	108,4

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 10,4 faiz artaraq 766,4 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 74,1 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 36,8 faizi və ya 281,7 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 16,8 milyard manat olmaqla 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 3,6 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin birinci rübü ilə müqayisədə 3,6 faiz artaraq 16,1 milyard manata bərabər olmuş, onun 46,0 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 36

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-mart ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	**16 753,7**	**103,6**
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	649,8	104,6
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	16 103,9	103,6
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	7 407,3	103,3

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 548,3 manat və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 20,9 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 13474,2 milyon manatlıq, o cümlədən 7543,6 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 5930,6 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2023-cü ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,1 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 1,8 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 4,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 37

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturu

	2024-cü ilin yanvar-mart ayları, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**13 474,2**	**100,0**	**103,1**
o cümlədən: ərzaq məhsulları	6 886,9	51,1	102,2
içkilər və tütün məmulatları	656,7	4,9	97,6
qeyri-ərzaq malları	5 930,6	44,0	104,9

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 440,9 manat və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 13,0 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 246,8 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 194,1 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Cədvəl 38

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2023-cü il			
Yanvar	102,9	102,2	103,6
Yanvar-fevral	102,8	102,2	103,5
Yanvar-mart	103,0	102,1	104,1
Yanvar-aprel	102,9	102,1	104,0
Yanvar-may	102.9	102,0	104,1
Yanvar-iyun	103,0	102,1	104,2
Yanvar-iyul	103,1	102,0	104,3
Yanvar-avqust	103,2	102,1	104,5
Yanvar-sentyabr	103,3	102,0	104,8
Yanvar-oktyabr	103,4	102,2	104,9
Yanvar-noyabr	103,6	102,4	105,1
Yanvar-dekabr	103,7	102,5	105,2
2024-cü il			
Yanvar	103,4	102,1	105,0
Yanvar-fevral	103,5	102,1	105,2
Yanvar-mart	103,1	101,8	104,9

Cədvəl 39

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

	2024-cü ilin yanvar-mart ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**13 474,2**	**103,1**
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	7 543,6	101,8
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	2 030,0	104,7
elektrik malları və mebellər	611,8	103,9
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	172,7	132,0
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	313,9	100,6
avtomobil benzini və dizel yanacağı	730,6	112,1
digər qeyri-ərzaq malları	2 071,6	101,9

Hesabat rübündə istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 56,0 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 15,1 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,4 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 4,5 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,3 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,3 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 15,4 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

Qrafik 15

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

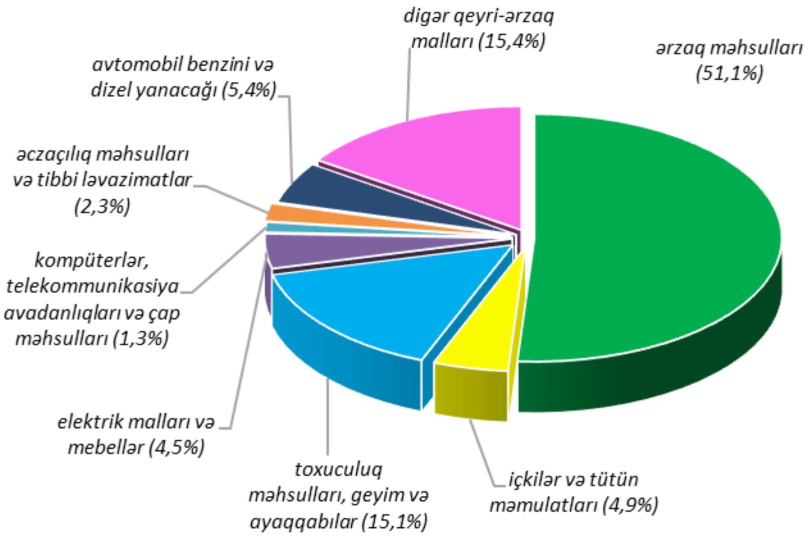

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 0,24 faizi informasiya sistemlərindən (internet, ekstranet və s.) istifadə edilməklə malların alqı-satqısı üzrə həyata keçirilən fəaliyyət sayəsində formalaşmışdır. 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə elektron ticarət dövriyyəsi real ifadədə 7,5 faiz artaraq 32,2 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 40

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-mart ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**13 474,2**	**103,1**
o cümlədən: müəssisələr üzrə	3 820,3	105,1
fərdi sahibkarlar üzrə	6 497,6	102,8
bazar və yarmarkalar üzrə	3 156,3	101,5

Qrafik 16

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

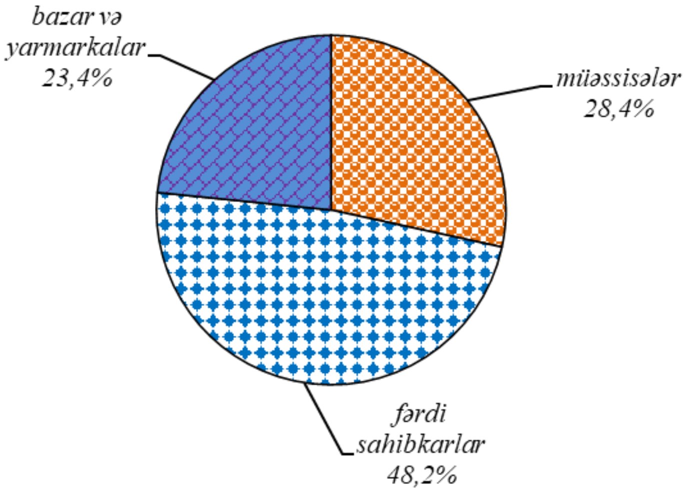

Cədvəl 41

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	2023		2024	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	4298,0	102,9	4493,8	103,4
Fevral	3918,7	102,7	4061,2	103,2
Mart	4791,8	103,3	4919,2	102,8
I rüb	**13008,5**	**103,0**	**13474,2**	**103,1**
Aprel	3399,4	102,2		
May	4361,6	103,0		
İyun	5543,1	104,0		
II rüb	**13304.1**	**102,8**		
Yanvar-iyun	**26312,6**	**103,0**		
İyul	4771,9	103,7		
Avqust	4638,7	103,9		
Sentyabr	5164,9	105,0		
III rüb	**14575,5**	**104,2**		
Yanvar-sentyabr	**40888,1**	**103,3**		
Oktyabr	5285,1	105,0		
Noyabr	5105,3	106,1		
Dekabr	7719,2	107,6		
IV rüb	**18109,6**	**106,4**		
İllik	**58997,7**	**103,7**		

Cədvəl 42

Mal qrupları üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		**Qeyri-ərzaq malları**	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023				
Yanvar	2399,8	102,2	1898,2	103,6
Fevral	2219,3	102,1	1699,4	103,3
Mart	2811,2	102,1	1980,6	105,1
I rüb	**7430,3**	**102,1**	**5578,2**	**104,1**
Aprel	2028,4	101,5	1371,0	103,2
May	2497,3	101,7	1864,3	104,7
İyun	2886,9	103,2	2656,2	104,8
II rüb	**7412,6**	**102,0**	**5891,5**	**104,3**
Yanvar - iyun	**14842,9**	**102,1**	**11469,7**	**104,2**
İyul	2684,4	102,3	2087,5	105,4
Avqust	2646,6	102,7	1992,1	105,5
Sentyabr	2777,9	102,7	2387,0	107,8
III rüb	**8108,9**	**102,5**	**6466,6**	**106,3**
Yanvar - sentyabr	**22951,8**	**102,0**	**17936,3**	**104,8**
Oktyabr	2882,1	104,1	2403,0	106,0
Noyabr	2839,1	105,3	2266,2	107,1
Dekabr	4340,4	107,0	3378,8	108,4
IV rüb	**10061,6**	**105,5**	**8048,0**	**107,2**
Yanvar - dekabr	**33013,4**	**102,5**	**25984,3**	**105,2**
2024				
Yanvar	2467,3	102,1	2026,5	105,0
Fevral	2259,1	102,1	1802,1	104,6
Mart	2817,2	101,3	2102,0	105,0
I rüb	**7543,6**	**101,8**	**5930,6**	**104,9**

İctimai iaşə xidmətləri

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 6,7 faiz artaraq 452,1 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 43

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında, min manat	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	**452 083,1**	**106,7**
o cümlədən: dövlət	4 962,1	103,4
qeyri-dövlət	447 121,0	106,7
ondan: fiziki şəxslər	219 235,0	106,0

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 51,0 faizi hüquqi şəxslərin, 49,0 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2023-cü ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 7,4 faiz artaraq 227,9 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 44

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2023-cü il		2024-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	130 563,3	122,1	146 854,0	109,7
Fevral	124 930,1	121,9	148 044,0	116,0
Mart	159 272,8	122,0	157 185,1	96,8
I rüb	**414 766,2**	**121,9**	**452 083,1**	**106,7**
Aprel	154 468,9	130,9		
May	174 062,0	131,6		
İyun	195 536,8	116,0		
II rüb	**524 067,7**	**124,9**		
Yanvar-iyun	**938 833,9**	**123,5**		
İyul	189 749,7	118,1		
Avqust	186 101,4	119,1		
Sentyabr	169 597,8	117,4		
III rüb	**545 448,9**	**118,3**		
Yanvar-sentyabr	**1 484 282,8**	**121,2**		
Oktyabr	166 773,9	107,4		
Noyabr	168 461,5	100,3		
Dekabr	221 998,7	104,1		
IV rüb	**557 234,1**	**103,8**		
İllik	**2 041 516,9**	**115,2**		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 5,8 faiz artaraq 2827,4 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 2136,9 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,6 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 45

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2024-cü ilin yanvar-mart aylarında, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	**2 827,4**	**105,8**
o cümlədən: dövlət	612,5	107,7
qeyri-dövlət	2 214,9	105,2
ondan: fiziki şəxslər	690,5	107,3

2024-cü ilin yanvar-mart aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 277,6 manatlıq və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 20,2 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Cədvəl 46

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8
Yanvar-sentyabr	115,3	114,5	117,9
Yanvar-oktyabr	115,3	114,7	117,1
Yanvar-noyabr	114,6	114,1	116,0
Yanvar-dekabr	114,0	113,9	114,2
2024-cü il			
Yanvar	104,9	103,3	109,9
Yanvar-fevral	105,3	104,8	106,9
Yanvar-mart	105,8	105,3	107,3

Cədvəl 47

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2023-cü il		2024-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	873,8	108,5	946,1	104,9
Fevral	851,1	114,0	919,1	105,6
Mart	883,2	112,6	962,2	106,6
I rüb	**2 608,1**	**111,6**	**2 827,4**	**105,8**
Aprel	895,9	112,8		
May	916,6	121,6		
İyun	907,5	122,0		
II rüb	**2 720,0**	**118,7**		
Yanvar-iyun	**5 328,1**	**115,1**		
İyul	914,5	115,7		
Avqust	919,4	115,5		
Sentyabr	945,9	115,8		
III rüb	**2 779,8**	**115,7**		
Yanvar-sentyabr	**8 107,9**	**115,3**		
Oktyabr	979,2	115,6		
Noyabr	1 028,4	110,5		
Dekabr	1 296,1	111,2		
IV rüb	**3 303,7**	**112,0**		
İllik	**11 411,6**	**114,0**		

Qrafik 17

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə qiymət və fiziki həcm indeksləri

(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

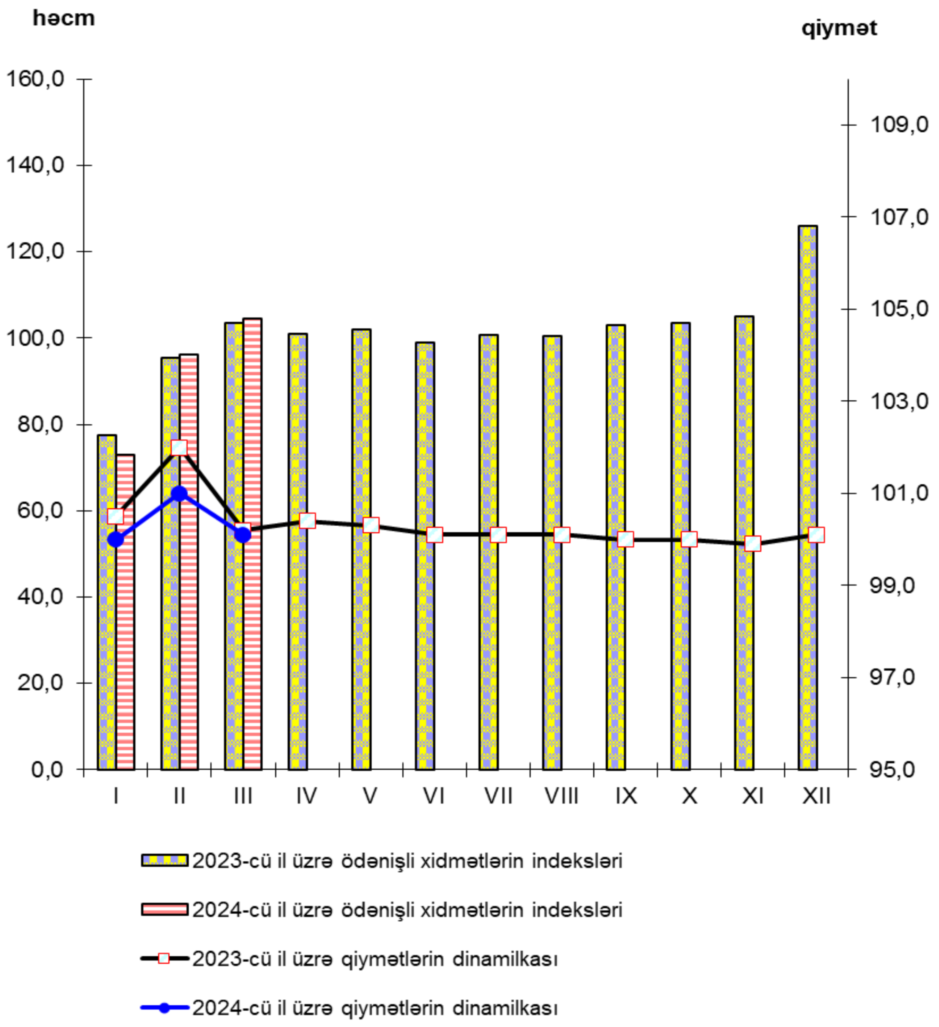

Qiymət indeksləri

Cədvəl 48

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,2	100,4	101,0
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	108,5	107,2	100,7
o cümlədən: neft-qaz sənayesi	110,2	108,4	100,1
qeyri neft-qaz sənayesi	100,2	100,9	100,8
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	101,9	103,0	102,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	101,4	99,3	98,9
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	100,6	100,8
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	100,3	100,4
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	101,3*	115,5**	115,3***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	94,0*	82,3**	79,3***
o cümlədən: qeyri neft-qaz məhsulları	101,2*	109,9**	110,7***

*2024-cü ilin fevral ayı 2024-cü ilin yanvar ayına nisbətən
**2024-cü ilin fevral ayı 2023-cü ilin fevral ayına nisbətən
***2024-cü ilin yanvar-fevral ayları 2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən

Qrafik 18

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

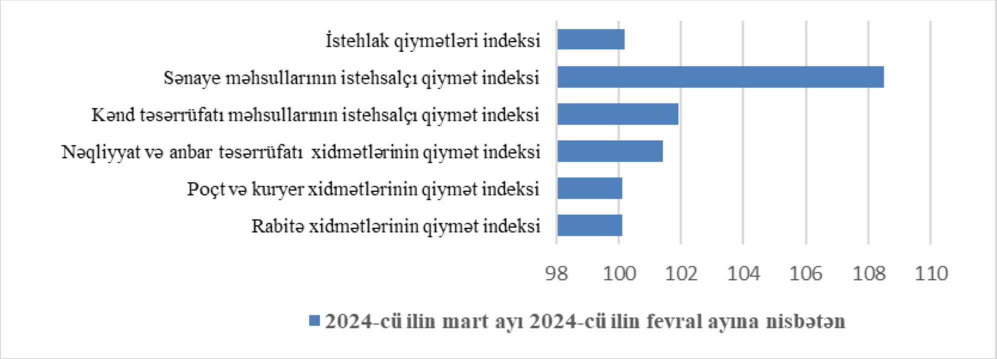

Qrafik 19

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi

(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

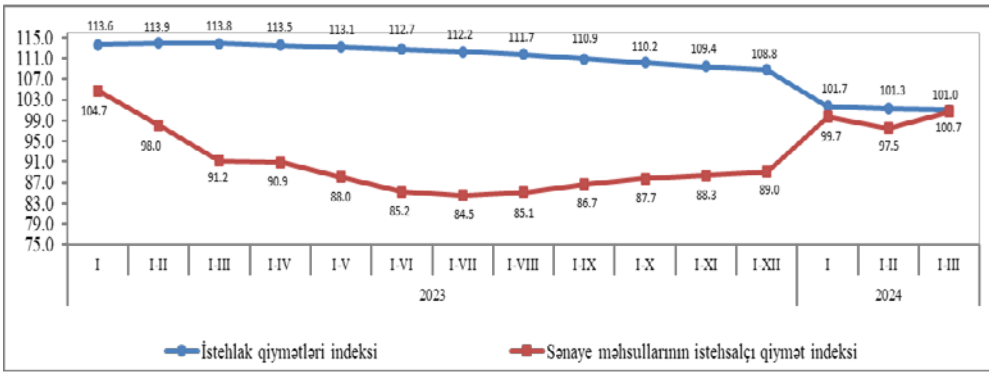

İstehlak qiymətləri indeksi

2024-cü ilin mart ayında istehlak qiymətləri indeksi fevral ayı ilə müqayisədə 100,2 faiz, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	**103,2**	-	**113,8**	**104,4**	-	**117,1**
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
İyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	**100,7**	-	**111,6**	**100,2**	-	**113,1**
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4
Sentyabr	100,3	105,1	110,9	100,6	104,5	112,4
III rüb	**98,5**	-	**107,5**	**96,3**	-	**107,2**
Oktyabr	100,4	103,9	110,2	100,8	103,1	111,4
Noyabr	99,8	102,6	109,4	99,6	101,5	110,4
Dekabr	100,5	102,1	108,8	101,0	100,8	109,6
IV rüb	**100,5**	-	**102,9**	**101,0**	-	**101,8**
2024-cü il						
Yanvar	100,5	101,7	101,7	101,1	100,7	100,7
Fevral	100,6	100,8	101,3	100,7	99,7	100,2
Mart	100,2	100,4	101,0	100,4	98,9	99,7
I rüb	**101,3**	-	**101,0**	**102,3**	-	**99,7**

…ardı

	Qeyri-qida məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	**102,2**	-	**112,0**	**102,3**	-	**110,6**
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
İyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	**100,8**	-	**110,8**	**101,3**	-	**110,3**
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2
Sentyabr	100,1	105,9	110,1	100,0	105,4	109,6
III rüb	**100,2**	-	**107,6**	**100,3**	-	**107,9**
Oktyabr	100,1	104,7	109,5	100,0	104,5	109,1
Noyabr	100,0	103,1	108,9	99,9	104,0	108,6
Dekabr	100,0	102,7	108,4	100,1	103,7	108,2
IV rüb	**100,2**	-	**103,5**	**100,1**	-	**104,0**
2024-cü il						
Yanvar	100,1	101,7	101,7	100,0	103,2	103,2
Fevral	100,1	101,4	101,6	101,0	102,3	102,7
Mart	100,0	101,1	101,4	100,1	102,2	102,5
I rüb	**100,2**	-	**101,4**	**100,8**	-	**102,5**

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2024-cü ilin mart ayında fevral ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, əvvəlki ilin mart ayı ilə müqayisədə 101,0 faiz, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,5 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 20

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

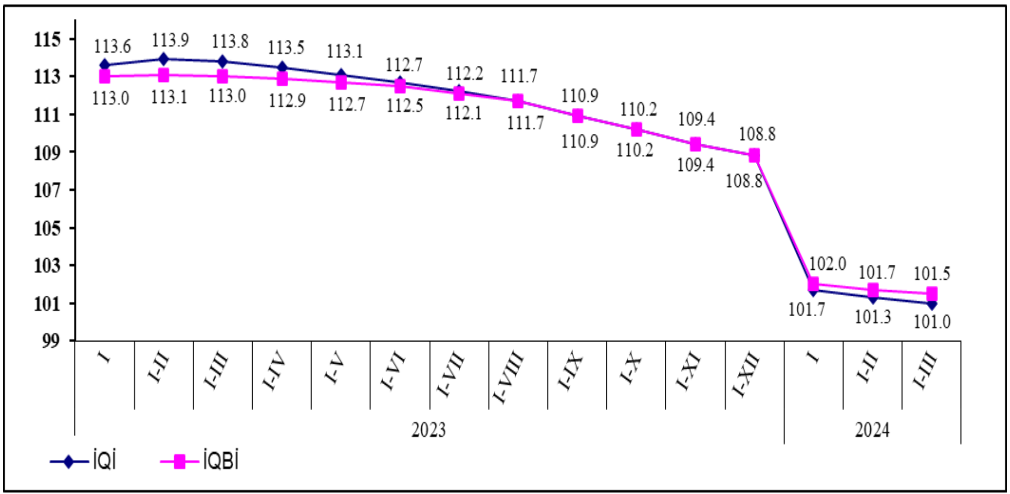

2024-cü ilin mart ayında qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi fevral ayı ilə müqayisədə 100,4 faiz, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 99,7 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	99,8	95,2	95,4	117,2
Ət və ət məhsulları	100,0	102,7	104,3	114,6
Balıq və balıq məhsulları	101,1	100,4	100,9	110,2
Süd və süd məhsulları, yumurta	99,3	100,0	100,2	111,1

…ardı

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Kərə və bitki yağları	100,1	93,6	93,3	112,2
Meyvələr	102,7	105,3	107,6	113,7
Tərəvəzlər	101,6	88,3	89,7	140,5
Qənd, cem, bal, şokolad və konfetlər	99,9	100,1	100,4	114,7
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,2	101,4	101,7	117,8
Çay, qəhvə, kakao	100,2	99,9	100,2	116,5
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,0	102,4	103,3	112,0
Araq, brendi (konyak)	100,4	101,3	101,2	104,5
Tütün məmulatları	100,0	111,7	111,7	103,5

2024-cü ilin mart ayında qeyri-qida məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi fevral ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 51

Qeyri-qida məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,0	101,5	102,2	114,3
Geyim	99,8	101,1	101,4	109,6
Ayaqqabı	100,7	101,7	101,7	109,8
İnşaat materialları	100,2	99,5	99,5	107,7
Mebel və ev əşyaları	100,0	103,1	103,6	112,0
Xalça və digər döşəmə örtükləri	99,9	101,9	102,1	112,5
Məişət cihazları	99,8	101,5	101,8	108,4
Kiçik elektrik cihazları	99,7	100,7	101,3	108,9
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	101,8	102,1	110,5
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,0	99,9	100,8	115,0
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	117,8
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	100,5	101,0	108,2
Minik avtomobilləri	100,0	101,0	101,3	102,7
Velosipedlər	100,0	99,9	100,3	109,7
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,1	101,0	101,2	109,9
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	100,0	109,0
Telefon aparatları	99,3	94,5	95,3	102,7
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	98,8	96,3	97,3	104,0
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,8	98,6	98,7	103,4
Oyuncaqlar	100,2	102,2	102,8	111,8

…ardı

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	99,9	101,4	101,7	116,1
Kitablar	100,0	104,9	105,0	110,4
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	100,0	120,1	120,1	102,3
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	99,9	98,7	99,2	131,8
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	99,8	102,8	103,4	111,2
Zərgərlik məmulatları	100,8	103,3	103,3	111,8
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	101,7	101,9	111,7

2024-cü ilin mart ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi fevral ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 102,5 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,2	102,9	103,0	115,8
Ayaqqabıların təmiri	100,3	101,8	101,5	117,8
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,1	105,6	106,0	116,6
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	102,8	103,0	111,5
Məişət cihazlarının təmiri	100,0	102,8	103,2	115,6
Ev və məişət xidmətləri	100,0	101,9	102,2	113,8
Tibbi xidmətlər	100,2	101,1	101,4	105,0
Stomatoloji xidmətlər	100,6	103,5	103,4	112,6
Xəstəxana xidmətləri	100,0	104,3	103,7	104,4
Avtomobillərin təmiri	100,1	102,1	102,4	113,2
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,8	101,9

…ardı

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	109,1	122,2
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,5	105,8	112,4
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	108,7	88,8	81,0	123,9
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	109,4	106,3	102,0
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,3	101,1	101,5	111,7
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	101,0	101,0	101,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,1	101,9	102,2	118,1
Mehmanxana xidməti	100,5	101,1	101,1	108,6
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,3	103,2	103,3	113,9
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Cədvəl 53

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2024-cü ilin mart ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-qida məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,2	100,2	100,1	100,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,3	100,4	100,0	100,4
Abşeron-Xızı	100,3	100,7	99,8	100,2
Dağlıq Şirvan	100,2	100,5	99,9	100,0
Gəncə-Daşkəsən	100,4	100,7	99,9	100,2
Qarabağ	100,2	100,4	100,0	100,1
Qazax-Tovuz	100,4	100,8	100,0	100,0
Quba-Xaçmaz	100,2	100,4	100,1	100,0
Lənkəran-Astara	100,4	100,8	99,9	100,1
Mərkəzi Aran	100,2	100,4	100,0	100,0
Mil-Muğan	100,2	100,4	100,1	100,0
Şəki-Zaqatala	100,1	100,2	100,0	100,0
Şərqi Zəngəzur	...	...	...	...
Şirvan-Salyan	100,2	100,4	100,0	100,0

Qrafik 21

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

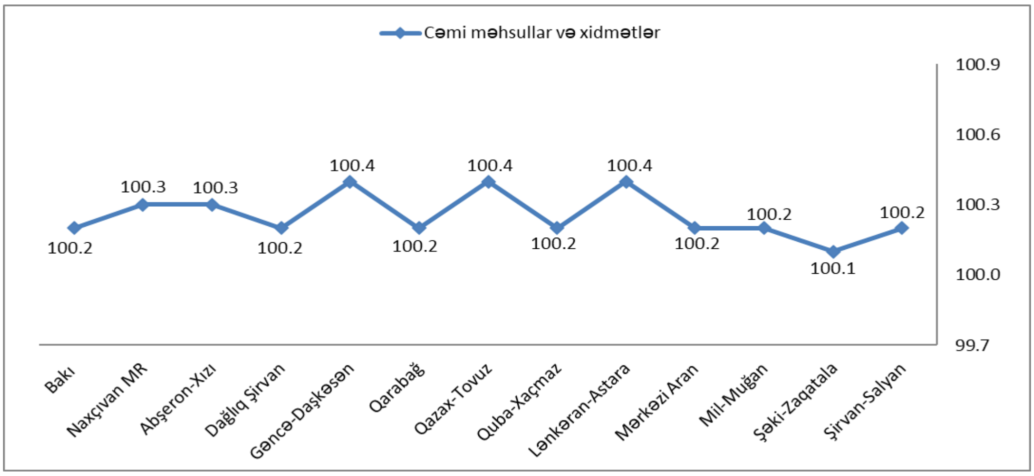

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 108,5 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 110,7 faiz, emal sənayesi üzrə 100,8 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 110,2 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 100,2 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 54

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	**108,5**	**107,2**	**100,7**
neft-qaz sənayesi	110,2	108,4	100,1
qeyri neft-qaz sənayesi	100,2	100,9	100,8
mədənçıxarma sənayesi	110,7	108,5	99,9
emal sənayesi	100,8	101,9	100,9
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,9 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 103,3 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 100,5 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,0 faiz, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 102,3 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 55

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	**101,9**	**103,0**	**102,4**
bitkiçilik məhsulları	103,3	98,6	97,3
heyvandarlıq məhsulları	100,5	107,0	107,2
Meşə təsərrüfatı məhsulları	**100,0**	**105,9**	**105,9**
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	**102,3**	**101,3**	**99,9**

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2024-cü ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi 101,4 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 100,6 faiz, nəqliyyatda sərnişindaşıma xidmətləri üzrə 106,2 faiz, yardımçı nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin mart ayında əvvəlki ayla müqayisədə reklam xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri 99,5 faiz, rabitə, poçt, kuryer və İKT xidmətləri üzrə isə 100,1 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 56

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2024-cü ilin mart ayı 2024-cü ilin fevral ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin mart ayı 2023-cü ilin mart ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	**101,4**	**99,3**	**98,9**
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	100,6	99,4	99,9
sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	106,2	92,8	87,8
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,1	100,1
anbar təsərrüfatı xidməti	100,0	100,0	100,0
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,1**	**100,6**	**100,8**
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,1**	**100,3**	**100,4**
İKT xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,1**	**99,8**	**99,6**
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	**99,5**	**101,6**	**101,5**

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin fevral ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 101,3 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 115,5 faiz, 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 115,3 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin mart ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 409,33 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin fevral ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 94,0 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 82,3 faiz, 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 79,3 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi 2024-cü ilin fevral ayında əvvəlki ayla müqayisədə 101,2 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 109,9 faiz, 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 110,7 faiz təşkil etmişdir.

Mənzil bazarında qiymət indeksləri. 2024-cü ilin I rübündə mənzil bazarında qiymət indeksi 2023-cü ilin IV rübü ilə müqayisədə 102,2 faiz, o cümlədən ilkin mənzil bazarı üzrə 103,1 faiz, təkrar mənzil bazarı üzrə 102,2 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 57

Mənzil bazarında qiymət indeksləri

	2024-cü ilin I rübü 2023-cü ilin IV rübünə nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-mart ayları 2023-cü ilin yanvar-mart aylarına nisbətən, faizlə
Mənzil bazarında qiymət indeksi	**102,2**	**108,1**
İlkin mənzil bazarında qiymət indeksi	103,1	107,5
Təkrar mənzil bazarında qiymət indeksi	102,2	108,1

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2024-cü il mart ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 21,0 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 24629,1 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 20615,8 milyon manatı və ya 83,7 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 96,8 faizi banklar, 3,2 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 22,6 faiz azalaraq 469,2 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 58

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2024-cü il martın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	24629,1	121,0
o cümlədən:		
qısamüddətli	4013,3	111,8
uzunmüddətli	20615,8	123,0
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	469,2	77,4
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	1,9	x

Qrafik 22

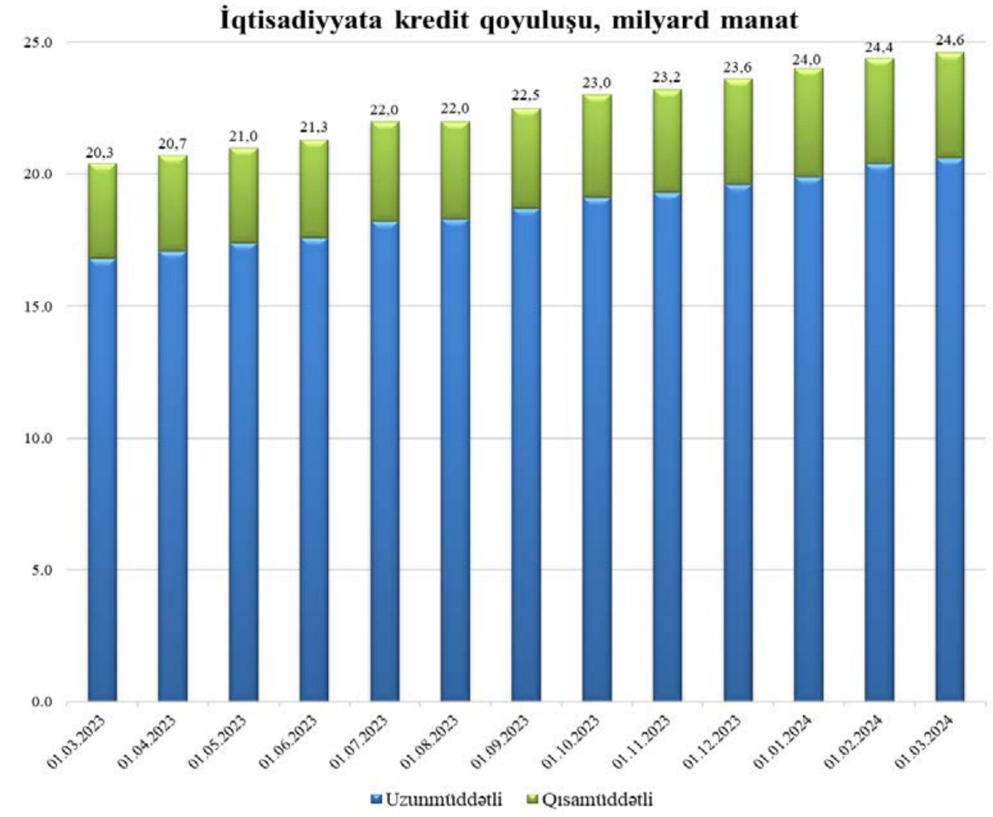
İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, milyard manat
25.0
20.0
15.0
10.0
5.0
0.0
20,3
20,7
21,0
21,3
22,0
22,0
22,5
23,0
23,2
23,6
24,0
24,4
24,6
01.03.2023
01.04.2023
01.05.2023
01.06.2023
01.07.2023
01.08.2023
01.09.2023
01.10.2023
01.11.2023
01.12.2023
01.01.2024
01.02.2024
01.03.2024
Uzunmüddətli
Qısamüddətli

Məşğulluq və işsizlik

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5253,3 min nəfər olmuş, onlardan 4966,4 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il martın 1-i vəziyyətinə muzdla çalışan işçilərin sayı 1727,2 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 899,7 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 827,5 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,4 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1695,8 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdla çalışan işçilərin 22,5 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,2 faizi emal sənayesində, 6,4 faizi tikintidə, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,7 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 19,2 faizi təhsil, 18,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,4 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,5 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 5,0 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,0 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

Cədvəl 59

2024-cü il mart ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə muzdla çalışan işçilərin sayı

(min nəfər)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**1 727,2**	**899,7**	**827,5**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	57,5	24,6	32,9
Mədənçıxarma sənayesi	33,1	11,5	21,6
Emal sənayesi	124,4	17,0	107,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	29,2	28,7	0,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	34,8	31,3	3,5
Tikinti	110,4	24,8	85,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	323,1	2,4	320,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	72,2	42,4	29,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	43,2	1,5	41,7
İnformasiya və rabitə	32,6	14,3	18,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	37,3	7,4	29,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	18,4	5,3	13,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	63,9	31,4	32,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	86,9	62,4	24,5
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,9	106,5	5,4
Təhsil	331,4	316,2	15,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	145,5	119,6	25,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,6	48,3	5,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	17,8	4,1	13,7

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 148,9 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 60

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	150,8
Mədənçıxarma sənayesi	145,4
Emal sənayesi	147,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	152,2
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	153,2
Tikinti	151,7
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	155,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	144,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	153,8
İnformasiya və rabitə	147,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	150,5
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	145,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	146,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	149,1
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	153,4
Təhsil	143,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	143,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	152,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	139,7

2024-cü il aprel ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyata alınmış işsiz şəxslərin sayı 209,8 min nəfər olmuş, onların 43,0 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 426,2 manat olmuşdur.

Dövlət büdcəsi

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 6510,9 milyon manat, xərcləri 5253,0 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında yaranmış 1257,9 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 6,8 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 61

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2024-cü ilin yanvar-fevral ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	**6510,9**	**100,0**	**35,0**
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	263,9	4,0	1,4
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	1499,9	23,0	8,1
Torpaq vergisi	4,8	0,1	0,0
Əmlak vergisi	49,0	0,8	0,3
Əlavə dəyər vergisi	1583,1	24,3	8,5
Sadələşdirilmiş vergi	76,2	1,2	0,4
Aksiz	241,4	3,7	1,3
Yol vergisi	22,7	0,3	0,1
Mədən vergisi	27,2	0,4	0,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	290,0	4,5	1,6
Digər daxilolmalar	2452,7	37,7	13,2

Daxilolmaların 24,3 faizi əlavə dəyər vergisi, 23,0 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 4,5 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,0 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 3,7 faizi aksizlər, 1,2 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,6 faizi vergilərin digər növləri, 37,7 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 62

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2024-cü ilin yanvar-fevral ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	**5252,96**	**100,0**	**28,28**
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	558,13	10,6	3,00
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	1044,09	19,9	5,62
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	353,02	6,7	1,90
Təhsil	575,09	10,9	3,10
Səhiyyə	376,92	7,2	2,03
Sosial müdafiə və sosial təminat	580,28	11,1	3,12
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	63,30	1,2	0,34
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	23,90	0,5	0,13
Kənd təsərrüfatı	292,52	5,6	1,58
Ətraf mühitin mühafizəsi	20,61	0,4	0,11
İqtisadi fəaliyyət	1194,87	22,7	6,43
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	170,23	3,2	0,92

Büdcə vəsaitlərinin 22,7 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 19,9 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 18,1 faizi təhsil və səhiyyənin, 11,1 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 10,6 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 17,6 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Qrafik 23

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

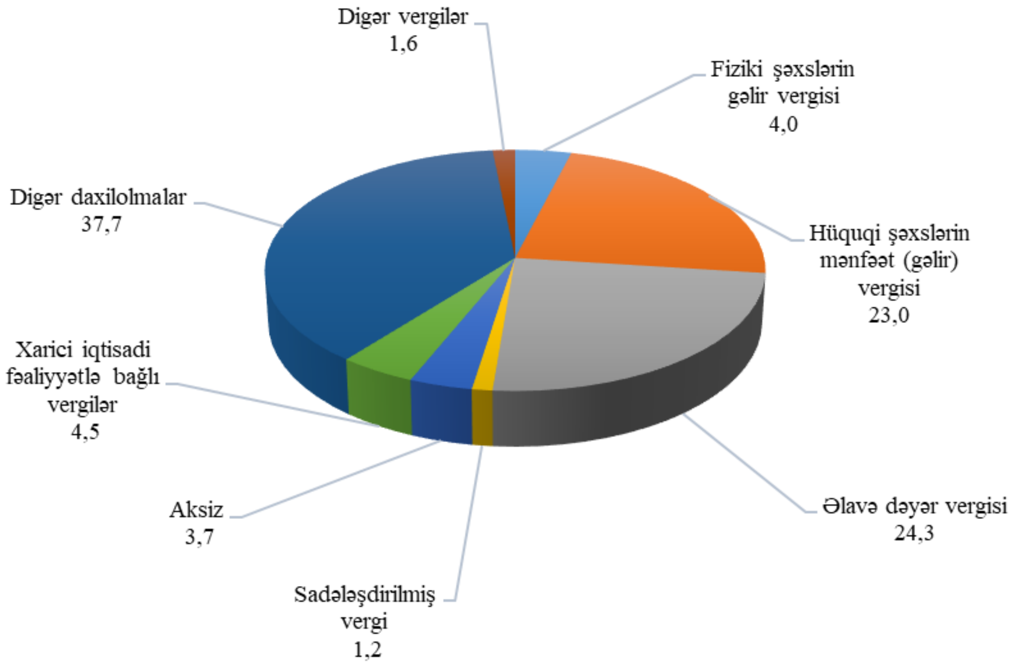

Qrafik 24

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

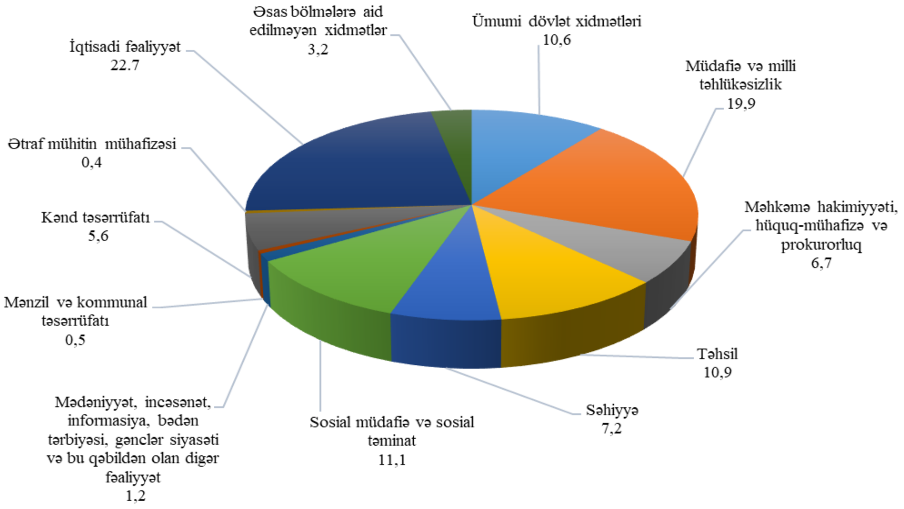

Cədvəl 63

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	**8290,0**	**118,3**	**6567,0**	**116,7**
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	**7189,9**	**99,9**	**7496,3**	**102,6**
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3
Avqust	1664,5	73,0	3029,2	107,5
Sentyabr	1645,3	74,2	2564,8	110,6
III rüb	**6596,5**	**80,5**	**9151,2**	**121,5**
Oktyabr	4336,4	93,7	3416,0	124,9
Noyabr	3228,8	165,7	2524,7	91,2
Dekabr	5594,8*	3,3 d.	7302,8	120,0
IV rüb	**13160,0***	**159,0**	**13243,5**	**114,2**
2024-cü il				
Yanvar	3465,9	86,5	1723,6	118,2
Fevral	3045,0	162,8	3529,4	160,2

* - Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2023-cü ilin dekabr ayı üzrə dövlət büdcəsinin icrasına dair dəqiqləşdirilmiş məlumatları nəzərə alınmaqla.

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 9234,3 milyon manat, xərcləri 8412,6 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 821,7 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 2,8 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 138 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 84 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 134 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 6428,2 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 3981,6 milyon dollar, idxalın dəyəri 2446,6 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 1535,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2023-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 23,5 faiz, real ifadədə 15,0 faiz, o cümlədən idxal 19,9 faiz, ixrac isə 12,7 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 90,3 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, İsrail, Çin, Hindistan, Tailand, Almaniya, Gürcüstan, ABŞ, Bolqarıstan, Rumıniya, Portuqaliya, Çexiya, Fransa, Yunanıstan, Polşa, İran, Tunis, Belarus, Türkmənistan və Ukrayna ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 19,7 faizi Çinin, 17,8 faizi Rusiyanın, 14,1 faizi Türkiyənin, 4,7 faizi ABŞ-ın, 4,6 faizi Almaniyanın, 3,3 faizi İranın, 2,8 faizi Belarusun, 2,5 faizi Türkmənistanın, hər biri 2,4 faiz olmaqla İtaliya və Koreyanın, 2,1 faizi Ukraynanın, 1,9 faizi Qazaxıstanın, 1,7 faizi Yaponiyanın, 1,6 faizi Birləşmiş Krallığın, 1,4 faizi Hindistanın, 1,3 faizi Fransanın, 1,0 faizi Polşanın, 0,9 faizi Vyetnamın, 0,8 faizi Özbəkistanın, 0,7 faizi Niderlandın, hər biri 0,6 faiz olmaqla İspaniya, İndoneziya, Braziliya və Argentinanın, 9,9 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

Qrafik 25

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri
(milyon ABŞ dolları)

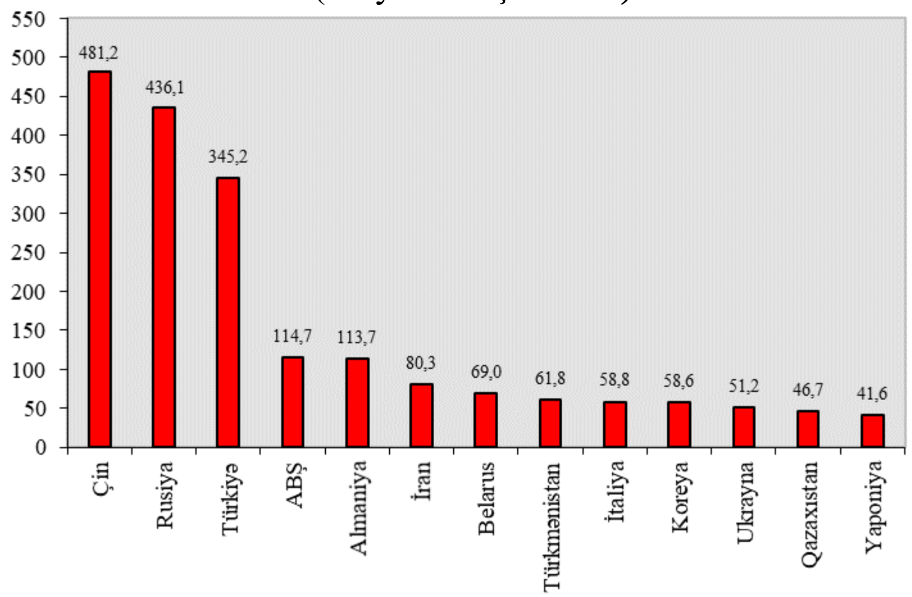

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, nəqliyyat vasitələrinin, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, mineral məhsulların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, toxuculuq materialları və məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxal olunan malların 63,5 faizini avtomobil, 14,2 faizini dəmir yolu, 11,8 faizini hava, 9,2 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 1,3 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə idxalı 49,3 faiz, bitki yağları – 2,3 dəfə, şokolad və şokolad məhsulları – 31,0 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 37,6 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 68,4 faiz, kartof – 12,6 faiz, mal əti – 2,5 dəfə, təzə tərəvəz – 69,0 faiz, polad

prokatı – 7,7 faiz, qara metallardan borular – 64,6 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 27,3 faiz, yük avtomobilləri – 36,1 faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 9,0 faiz, mebellər – 2,6 dəfə, paltaryuyan maşınlar – 13,1 faiz, mineral gübrələr – 78,4 faiz, məişət kondisionerləri – 4,9 dəfə, polipropilen – 44,6 faiz, məişət soyuducuları – 3,1 dəfə, sement – 0,2 faiz artmış, buğda idxalı isə 49,7 faiz, xam şəkər – 19,4 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 1,8 faiz, çay – 8,3 faiz, siqaretlər – 96,1 faiz, minik avtomobilləri – 7,1 faiz, dərman vasitələri – 12,1 faiz, rezin şinlər – 29,6 faiz, qara metallardan çubuqlar – 13,0 faiz, polietilen – 16,6 faiz, qara metallardan künclüklər – 9,6 faiz, avtobuslar – 17,2 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ölkəyə 12023 ədəd minik avtomobili, 1185 ədəd yük avtomobili, 24 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 37,0 faizini İtaliyaya, 13,3 faizini Türkiyəyə, 11,1 faizini İsrailə, 7,6 faizini Hindistana, 4,3 faizini Tailanda, 3,2 faizini Rusiyaya, 2,4 faizini Gürcüstana, hər biri 2,2 faiz olmaqla Bolqarıstan və Portuqaliyaya, 2,1 faizini Rumıniyaya, hər biri 1,7 faiz olmaqla Çexiya və Yunanıstana, 1,6 faizini Tunisə, hər biri 1,2 faiz olmaqla Polşa, Fransa və Almaniyaya, hər biri 1,1 faiz olmaqla İndoneziya və Xorvatiyaya, 0,9 faizini İspaniyaya, hər biri 0,4 faiz olmaqla Ukrayna və Qırğızıstana, 0,3 faizini Türkmənistana, 1,8 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 26

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri
(milyon ABŞ dolları)

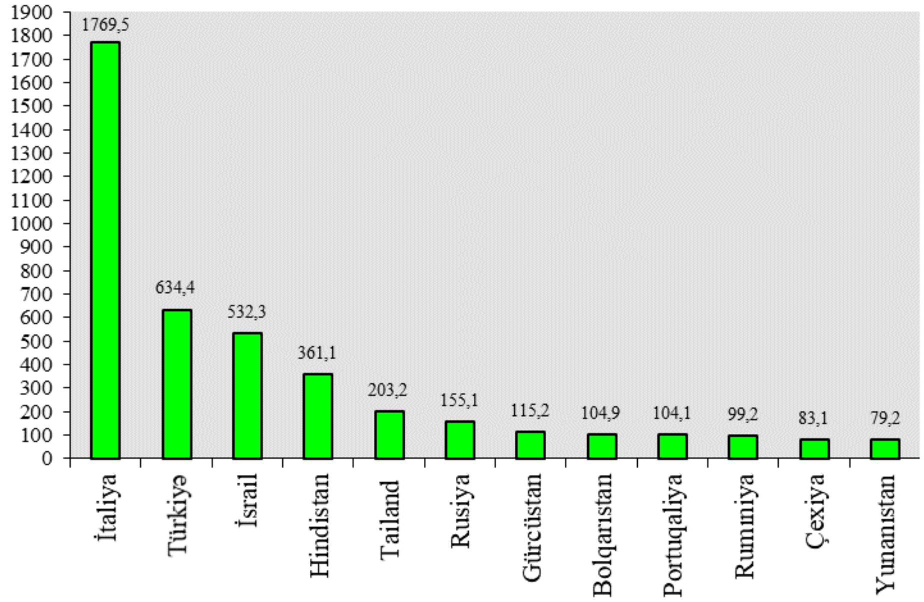

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ixracın 90,5 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,9 faizini avtomobil, 2,6 faizini dəmir yolu, 0,6 faizini dəniz, 0,4 faizini hava nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, pambıq lifi və ipliyinin, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, bitki yağlarının, şəkərin payı üstünlük təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında 2023-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 27,0 faiz, təzə tərəvəz – 28,6 faiz, tütün – 2,9 dəfə,

meyvə və tərəvəz şirələri – 27,9 faiz, bitki yağları – 4,2 dəfə, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 6,2 dəfə, kartof – 62,4 faiz, pambıq lifi – 78,3 faiz, mineral gübrələr – 94,6 faiz, sement klinkerləri – 23,0 faiz, qara metallardan çubuqlar – 87,5 faiz, bentonit gili – 11,1 faiz artmış, meyvə və tərəvəz konservləri ixracı isə 18,7 faiz, şəkər – 71,0 faiz, çay – 21,1 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 55,5 faiz, polipropilen – 31,5 faiz, polietilen – 40,8 faiz, emal olunmamış alüminium – 52,9 faiz, pambıq ipliyi – 30,0 faiz, qara metallardan borular – 63,6 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 30,1 faiz, real ifadədə 36,9 faiz azalaraq 455,0 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (33,9 faiz), Türkiyəyə (21,4 faiz), Gürcüstana (9,4 faiz), Ukraynaya (4,0 faiz), Qırğızıstana (4,0 faiz), Türkmənistana (2,7 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (2,4 faiz), ABŞ-a (2,0 faiz), İsveçrəyə (1,7 faiz), Qazaxıstana (1,6 faiz), İtaliyaya (1,5 faiz), Belçikaya (1,5 faiz), Rumıniyaya (1,3 faiz), Belarusa (1,2 faiz), Maltaya (1,1 faiz), İsrailə (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

Qrafik 27

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

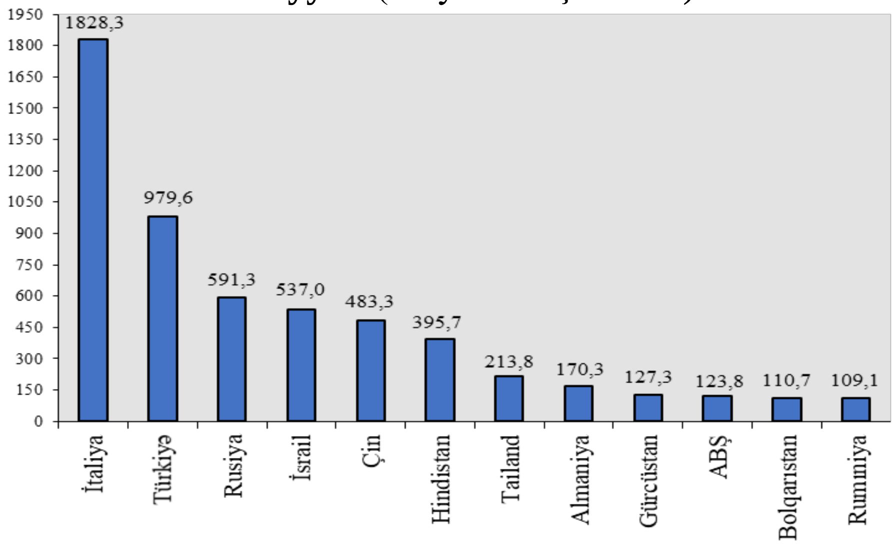

Qrafik 28

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında MDB üzvü dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

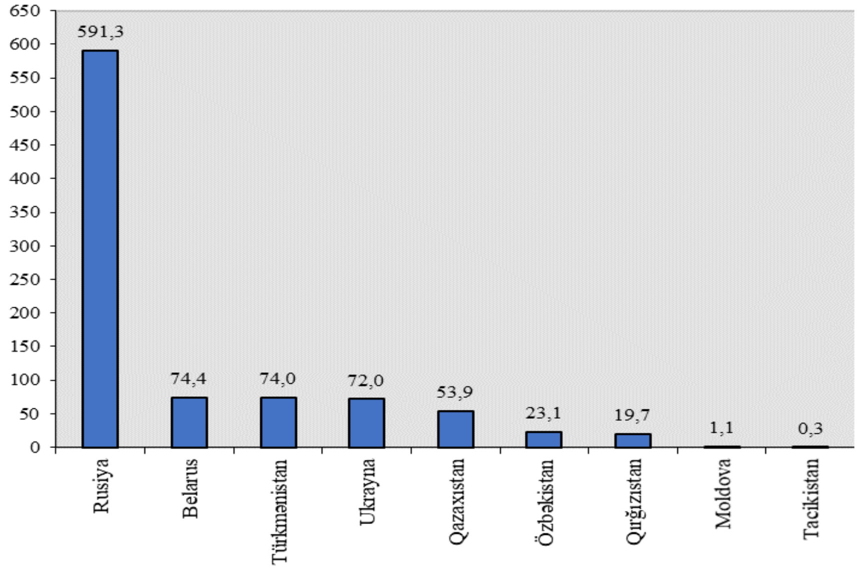

Cədvəl 64

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri*

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	**7226608,8**	**2446637,7**	**4779971,1**
o cümlədən:			
İtaliya	1828329,6	58839,1	1769490,5
Türkiyə	979604,7	345220,2	634384,5
Rusiya	591254,1	436122,8	155131,3
İsrail	536988,2	4710,3	532277,9
Çin	483282,0	481230,0	2052,0
Hindistan	395700,9	34649,2	361051,7
Tailand	213793,6	10635,7	203157,9
Almaniya	170281,7	113681,2	56600,5
Gürcüstan	127342,5	12192,2	115150,3
Amerika Birləşmiş Ştatları	123845,1	114696,1	9149,0
Bolqarıstan	110672,5	5735,0	104937,5
Rumıniya	109111,1	9868,2	99242,9
Portuqaliya	106530,1	2394,7	104135,4
Çexiya	92171,2	9045,2	83126,0
Fransa	90443,5	31388,0	59055,5
Yunanıstan	88121,4	8901,0	79220,4
Polşa	83178,8	23584,0	59594,8
İran	82346,9	80323,4	2023,5
Tunis	79812,9	2287,1	77525,8
Belarus	74411,8	68988,1	5423,7
Türkmənistan	73965,7	61756,5	12209,2
Ukrayna	72017,7	51238,7	20779,0
İndoneziya	68488,3	15801,6	52686,7
Koreya	58666,3	58626,2	40,1
İspaniya	56625,3	15864,1	40761,2
Digər ölkələr	529622,9	388859,1	140763,8

*Gömrük məlumatı

Cədvəl 65

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2024-cü il			2023-cü il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	701,5	-220,4	921,9	465,2	-321,3	786,5
Fevral	1631,9	-242,4	1874,3	1405,4	-251,2	1656,6
Mart				1842,7	-321,0	2163,7
I rüb				**3713,3**	**-893,5**	**4606,8**
Aprel				3575,6	-283,2	3858,8
May				1988,3	-281,1	2269,4
İyun				493,1	-190,1	683,2
II rüb				**6057,0**	**-754,4**	**6811,4**
I y/illik				**9770,3**	**-1647,9**	**11418,2**
İyul				1450,7	-205,4	1656,1
Avqust				1983,0	-279,8	2262,8
Sentyabr				670,3	-235,6	905,9
III rüb				**4104,0**	**-720,8**	**4824,8**
9 aylıq				**13874,3**	**-2368,7**	**16243,0**
Oktyabr				1296,9	-160,4	1457,3
Noyabr				529,3	-317,8	847,1
Dekabr				912,8	-269,1	1181,9
lV rüb				**2739,0**	**-747,3**	**3486,3**
İllik				**16613,3**	**-3116,0**	**19729,3**

Cədvəl 66

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ixrac olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında		2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	25854,1	32514,6	128,6	149,4
Təzə meyvə, ton	59755,2	65367,4	127,0	115,7
Kartof, ton	625,8	198,7	162,4	107,5
Çay, ton	98,8	915,3	78,9	83,6
Bitki yağları, ton	1433,8	2611,6	4,2 d.	4,0 d.
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	837,8	1460,4	6,2 d.	5,9 d.
Şəkər, ton	2914,6	2140,0	29,0	29,0
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	1422,8	2981,3	81,3	107,7
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	3027,5	4046,8	127,9	145,7
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	19,8	655,8	44,5	75,2
Tütün, ton	1813,6	4895,6	2,9 d.	3,5 d.
Bentonit gili, ton	27835,0	2246,6	111,1	111,5
Sement klinkerləri, ton	104063,3	5896,3	123,0	136,0
Mineral gübrələr, ton	116062,1	20949,6	194,6	115,2
Xam neft, min ton	4595,5	2826058,6	88,8	86,9
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	3787,0	2171231,7	91,3	88,1
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	1228,9	980,5	11,4	8,6
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	51817,1	26064,9	42,0	36,2
Maye qaz, ton	20,5	8,2	0,2	1,7
Təbii qaz, milyon kub metr	3953,7	1459774,0	3,3 d.	2,9 d.
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	4180,6	1316233,7	102,4	52,3

…ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında		2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Neft koksu, ton	46663,8	3582,0	106,9	19,9
Polietilen, ton	14490,3	14929,7	59,2	58,7
Polipropilen, ton	23246,3	25292,2	68,5	68,8
Pambıq lifi, ton	22322,2	33541,9	178,3	144,7
Pambıq ipliyi, ton	1371,9	3408,8	70,0	59,0
Qara metallardan borular, ton	1630,2	1780,8	36,4	29,1
Qara metaldan çubuqlar, ton	4262,1	2762,3	187,5	192,8
Emal olunmamış alüminium, ton	3744,7	8561,1	47,1	43,8

Cədvəl 67

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında		2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	1654,8	6378,3	2,5 d.	2,6 d.
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	5683,9	9305,7	98,2	115,7
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	2968,1	15556,9	168,4	149,6
Kartof, ton	40983,4	11307,2	112,6	101,0
Təzə tərəvəz, ton	10585,0	5760,8	169,0	148,1
Təzə meyvə, ton	35094,1	37884,3	149,3	146,2
Çay, ton	1762,6	8897,0	91,7	86,4
Buğda, ton	134870,0	30888,7	50,3	37,7
Bitki yağları, ton	29157	32013,0	2,3 d.	184,9
Xam şəkər, ton	25896,7	16526,4	80,6	89,4

…ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında		2023-cü ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	6357,9	25288,6	131,0	136,0
Unlu qənnadı məmulatları, ton	8643,1	22830,1	137,6	131,7
Siqaretlər, milyon ədəd	0,9	128,2	3,9	36,1
Sement, ton	3011,5	573,9	100,2	87,4
Dərman vasitələri, ton	5076,0	69027,7	87,9	73,2
Mineral gübrələr, ton	25197,7	8589,6	178,4	84,8
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	14969,9	15709,6	109,0	101,1
Polietilen, ton	8533,6	10919,3	83,4	85,0
Polipropilen, ton	3639,2	4514,7	144,6	126,1
Rezin şinlər, ədəd	294031	16105,9	70,4	91,9
Polad prokatı, ton	68181,7	53964,2	107,7	119,7
Qara metallardan çubuqlar, ton	17285,6	12159,5	87,0	99,9
Qara metallardan künclüklər, ton	4203,9	3640,3	90,4	91,0
Qara metallardan borular, ton	30038,8	43389,9	164,6	156,1
Məişət kondisionerləri, ədəd	29738	7330,2	4,9 d.	3,2 d.
Məişət soyuducuları, ədəd	6645	2218,1	3,1 d.	2,8 d.
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	39550	8715,0	113,1	108,8
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	118900	32101,8	127,3	71,0
Minik avtomobilləri, ədəd	12023	217721,2	92,9	124,3
Avtobuslar, ədəd	24	1029,8	82,8	59,7
Yük avtomobilləri, ədəd	1185	22526,6	136,1	165,9
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	248951	13152,4	2,6 d.	116,1

Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası

2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı 1,4 faiz artaraq 2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə 201259 olmuşdur.

Artım iqtisadiyyatın "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı", "İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət", "Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə", "İnformasiya və rabitə", "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət", "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", "Təhsil", "Emal sənayesi" və "Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı" sahələrində nəzərəçarpacaq dərəcədə olmuşdur.

Cədvəl 68

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayı
(fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

Fəaliyyət növünün		01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarəsi	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommersiya təşkilatları		
	CƏMİ	**201259**	**183676**	**100,0**	**101,4**
	o cümlədən:				
A	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	12800	12051	6,4	100,8
B	Mədənçıxarma sənayesi	1085	1085	0,5	100,8
C	Emal sənayesi	11655	11642	5,8	101,8
D	Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	388	353	0,2	101,3
E	Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	855	748	0,4	101,7
F	Tikinti	18050	17998	9,0	100,6
G	Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	63330	63313	31,5	101,9
H	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5781	5762	2,9	102,5
İ	Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	5107	5089	2,5	102,2

...ardı

Fəaliyyət növünün		01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarə-si	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommer-siya təşkilatları		
J	İnformasiya və rabitə	5977	5919	3,0	102,1
K	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2406	2367	1,2	99,8
L	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2895	2639	1,4	101,2
M	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	14662	13931	7,3	102,0
N	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10978	10843	5,5	101,4
O	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4845	0	2,4	99,6
P	Təhsil	6282	4100	3,1	101,9
Q	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3064	2571	1,5	101,0
R	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2869	2384	1,4	102,4
S	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28130	20881	14,0	100,2
U	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	100	0	0,0	101,0

*Bu və sonrakı cədvəllərdə statistik vahidlərin sayına dair son tarixə olan məlumatlarda əvvəlki dövrlərdə yaranmış və ya ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı ilə bağlı inzibati mənbələrdən əldə edilmiş məlumatlar əsasında aparılmış dəqiqləşmələr də öz əksini tapmışdır.

“Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “Tikinti”, “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” və “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” sahələrindəki statistik vahidlərin xüsusi çəkisi daha yüksək olmuşdur.

Qrafik 29

Fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayının strukturu, yekuna nisbətən

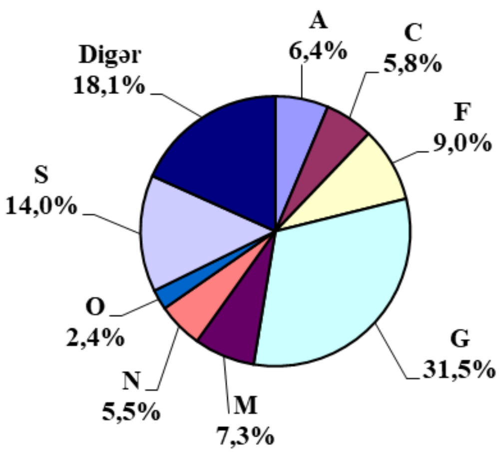

Cədvəl 69

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin sayının iqtisadi fəaliyyət üzrə mülkiyyət növlərinə görə bölgüsü
(2024-cü il aprelin 1-nə)

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cəmi	**10656**	**5,3**	**1742**	**0,9**	**188861**	**93,8**	**18485**	**9,2**	**3814**	**1,9**
o cümlədən: **A**	550	4,3	69	0,5	12181	95,2	263	2,1	143	1,1
B	37	3,4	1	0,1	1047	96,5	248	22,9	38	3,5
C	213	1,8	9	0,1	11433	98,1	998	8,6	498	4,3
D	280	72,2	0	0,0	108	27,8	18	4,6	9	2,3
E	228	26,7	4	0,5	623	72,8	43	5,0	29	3,4
F	494	2,7	18	0,1	17538	97,2	1600	8,9	403	2,2

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

…ardı

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
G	710	1,1	1	0,0	62619	98,9	5316	8,4	1095	1,7
H	235	4,1	3	0,0	5543	95,9	598	10,3	114	2,0
İ	45	0,9	1	0,0	5061	99,1	1824	35,7	194	3,8
J	230	3,9	1	0,0	5746	96,1	532	8,9	157	2,6
K	158	6,6	2	0,1	2246	93,3	167	6,9	107	4,4
L	107	3,7	0	0,0	2788	96,3	179	6,2	66	2,3
M	607	4,2	3	0,0	14052	95,8	1970	13,4	323	2,2
N	225	2,1	5	0,0	10748	97,9	2434	22,2	209	1,9
O	3238	66,8	1607	33,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
P	2246	35,8	0	0,0	4036	64,2	286	4,6	69	1,1
Q	503	16,4	0	0,0	2561	83,6	210	6,9	52	1,7
R	423	14,7	5	0,2	2441	85,1	145	5,1	39	1,4
S	126	0,5	13	0,0	27991	99,5	1558	5,5	269	1,0
U	1	1,0	0	0,0	99	99,0	96	96,0	0	0,0

Xüsusi mülkiyyətə aid olan statistik vahidlərin əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (33,2%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (14,8%), “Tikinti” (9,3%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,4%), “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (6,4%), “Emal sənayesi” (6,1%) və “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi” (5,7%) sahələrinin payına düşür.

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

Qrafik 30

Statistik vahidlərin sayının mülkiyyət növünə görə strukturu, yekuna nisbətən

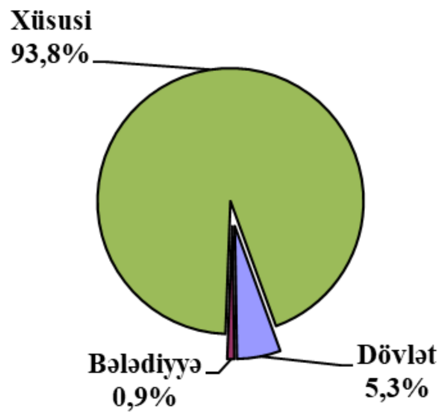

Qrafik 31

Mülkiyyət növlərinə görə statistik vahidlərin sayının dəyişməsi, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə

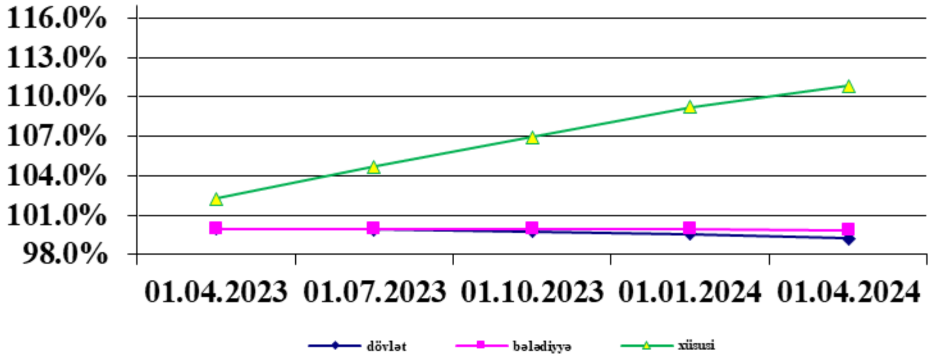

Qrafik 32

Xarici investisiyalı və birgə müəssisələrin sayının ölkələr üzrə strukturu, yekuna nisbətən

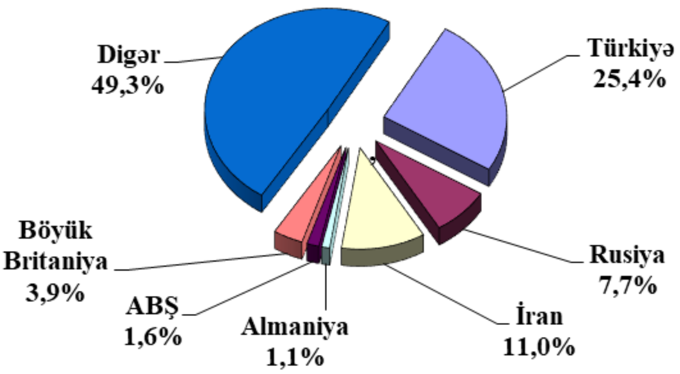

Reyestrdə qeydiyyatdan keçmiş statistik vahidlərdən tam xarici investisiyalı və birgə müəssisələr əsasən Türkiyə (25,4%), İran (11,0%), Rusiya (7,7%), Böyük Britaniya (3,9%), ABŞ (1,6%) və Almaniya (1,1%) kimi ölkələrin sahibkarları tərəfindən yaradılmışdır.

Cədvəl 70

Statistik vahidlərin demoqrafiyası

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**201259**	**2955**	**1,5**	**234**	**0,1**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	12800	120	0,9	10	0,1
Mədənçıxarma sənayesi	1085	10	0,9	1	0,1
Emal sənayesi	11655	228	2,0	11	0,1

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	388	5	1,3	0	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	855	14	1,6	2	0,2
Tikinti	18050	142	0,8	17	0,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	63330	1156	1,8	27	0,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5781	152	2,6	8	0,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	5107	112	2,2	2	0,0
İnformasiya və rabitə	5977	121	2,0	3	0,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2406	56	2,3	54	2,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2895	38	1,3	12	0,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	14662	309	2,1	23	0,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10978	150	1,4	5	0,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4845	5	0,1	32	0,7
Təhsil	6282	120	1,9	3	0,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3064	32	1,0	0	0,0
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2869	64	2,2	1	0,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28130	120	0,4	23	0,1
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	100	1	1,0	0	0,0

2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin 23,1 faizi "Maliyyə və sığorta fəaliyyəti", 13,7 faizi "Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat", 11,5 faizi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", 9,8 faizi (hər biri üzrə) "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" və "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi", 7,3 faizi "Tikinti" sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Bu dövrdə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 39,1 faizi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", 10,5 faizi "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət", 7,7 faizi "Emal sənayesi", 5,1 faizi (hər biri üzrə) "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı" və "İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi", 4,8 faizi "Tikinti" sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Cədvəl 71

Yeni yaradılmış və ləğv edilmiş statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayının mülkiyyət növlərinə görə strukturu

Mülkiyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**201259**	**2955**	**1,5**	**234**	**0,1**
o cümlədən: Dövlət mülkiyyətli müəssisələr	10656	37	0,3	77	0,7
Bələdiyyə mülkiyyətli müəssisələr*	1742	0	0,0	0	0,0
Xüsusi mülkiyyətli müəssisələr	188861	2918	1,5	157	0,1
ondan: xarici müəssisələr (100% xarici investisiyalı)	18485	242	1,3	8	0,0
birgə müəssisələr	3814	40	1,0	3	0,1

* Bələdiyyələr də daxil edilməklə

2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin 98,7 faizi xüsusi mülkiyyətli (o cümlədən 8,2 faizi tam xarici investisiyalı, 1,4 faizi birgə mülkiyyətli) müəssisələrin payına düşür.

Cədvəl 72

İqtisadi rayonlar üzrə statistik vahidlərin Dövlət reyestrinin tərkibinin dəyişməsi (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2024-cü ilin yanvar-mart ayları ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**201259**	**2955**	**1,5**	**234**	**0,1**
Bakı şəhəri	131611	2279	1,7	102	0,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	2738	95	3,5	25	0,9
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	13082	223	1,7	21	0,2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	2562	19	0,7	4	0,2
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	5616	57	1,0	5	0,1
Qarabağ iqtisadi rayonu	5040	59	1,2	3	0,1
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	4167	32	0,8	18	0,4
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	4942	20	0,4	5	0,1
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	7960	41	0,5	17	0,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	5617	27	0,5	4	0,1
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	5863	27	0,5	7	0,1
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	5879	35	0,6	8	0,1
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	1242	25	2,0	2	0,2
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	4940	16	0,3	13	0,3

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin 65,4 faizi Bakıda yerləşmişdir. Hesabat dövründə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 77,1 faizi Bakıda, 7,5 faizi Abşeron-Xızı, 3,2 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikası, 2,0 faizi Qarabağ, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyata alınmışlar. Statistik vahidlərin yaradılması prosesi Naxçıvan Muxtar Respublikasında (3,5%), Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda (2,0%), Bakı şəhərində (1,7%), Abşeron-Xızı iqtisadi rayonunda (1,7%),

Qarabağ iqtisadi rayonunda (1,2%) və Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonunda (1,0%) daha fəal olmuşdur.

Bu dövrdə Bakı şəhəri üzrə 102, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə 25, Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu üzrə 21, Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu üzrə 18, Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu üzrə 17, Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu üzrə 13, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu üzrə 8, Mil-Muğan iqtisadi rayonu üzrə 7, Gəncə-Daşkəsən və Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 5, Dağlıq Şirvan və Mərkəzi Aran iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 4, Qarabağ iqtisadi rayonu üzrə 3, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu üzrə 2 statistik vahid ləğv edilmişdir.

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkədə mövcud olan mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları"na uyğun olaraq "işçilərin orta siyahı sayı" və "illik gəlir" meyar göstəriciləri əsasında müəyyən edilmişdir.

Cədvəl 73

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**169587**	**100,0**	**92,3**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	11463	6,8	95,1
Mədənçıxarma sənayesi	856	0,5	78,9
Emal sənayesi	10106	6,0	86,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	165	0,1	46,8

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	566	0,3	75,7
Tikinti	16067	9,5	89,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	58985	34,8	93,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5083	3,0	88,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	4637	2,7	91,1
İnformasiya və rabitə	5429	3,2	91,7
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1853	1,1	78,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2330	1,4	88,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	13016	7,7	93,4
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10358	6,1	95,5
Təhsil	3799	2,2	92,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2073	1,2	80,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2206	1,3	92,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	20595	12,1	98,7

Göründüyü kimi, 2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 92,3 faizini mikro sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (34,8%), "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" (12,1%), "Tikinti" (9,5%), "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" (7,7%) və "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" (6,8%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 74

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında kiçik sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**9718**	**100,0**	**5,3**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	399	4,1	3,3
Mədənçıxarma sənayesi	126	1,3	11,6
Emal sənayesi	999	10,3	8,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	42	0,4	11,9
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	66	0,7	8,8
Tikinti	1264	13,0	7,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	3067	31,6	4,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	448	4,6	7,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	334	3,4	6,6
İnformasiya və rabitə	332	3,4	5,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	423	4,4	17,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	235	2,4	8,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	709	7,3	5,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	363	3,7	3,4
Təhsil	214	2,2	5,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	336	3,5	13,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	125	1,3	5,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	236	2,4	1,1

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 5,3 faizini kiçik sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (31,6%), “Tikinti” (13,0%), “Emal sənayesi” (10,3%) və “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,3%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 75

Orta sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Orta sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**3589**	**100,0**	**2,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	163	4,5	1,4
Mədənçıxarma sənayesi	61	1,7	5,6
Emal sənayesi	413	11,5	3,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	124	3,5	35,1
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	95	2,7	12,7
Tikinti	568	15,8	3,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1085	30,2	1,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	178	5,0	3,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	99	2,8	1,9
İnformasiya və rabitə	135	3,8	2,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	63	1,8	2,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	61	1,7	2,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	163	4,5	1,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	98	2,7	0,9
Təhsil	73	2,0	1,8
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	118	3,3	4,6

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Orta sahibkarlıq subyektləri-nin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	48	1,3	2,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	44	1,2	0,2

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 2,0 faizini orta sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (30,2%), “Tikinti” (15,8%), “Emal sənayesi” (11,5%) və “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” (5,0%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 76

İri sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	İri sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**782**	**100,0**	**0,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	26	3,3	0,2
Mədənçıxarma sənayesi	42	5,4	3,9
Emal sənayesi	124	15,8	1,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	22	2,8	6,2
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	21	2,7	2,8
Tikinti	99	12,7	0,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	176	22,5	0,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	53	6,8	0,9

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	İri sahibkarlıq subyektləri-nin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	19	2,4	0,4
İnformasiya və rabitə	23	2,9	0,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	28	3,6	1,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	13	1,7	0,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	43	5,5	0,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	24	3,1	0,2
Təhsil	14	1,8	0,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	44	5,6	1,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	5	0,6	0,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	6	0,8	0,0

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 0,4 faizini iri sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (22,5%), “Emal sənayesi” (15,8%), “Tikinti” (12,7%) və “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” (6,8%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 77

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**169587**	**100,0**
Bakı şəhəri	115842	68,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	1385	0,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	11440	6,7
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	1779	1,1
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	4255	2,5

…ardı

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
Qarabağ iqtisadi rayonu	3715	2,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	2959	1,7
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3833	2,3
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	6441	3,8
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	4018	2,4
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	4776	2,8
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	4383	2,6
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	816	0,5
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	3945	2,3

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin 68,3 faizi Bakıda, 6,7 faizi Abşeron-Xızı, 3,8 faizi Lənkəran-Astara, 2,8 faizi Mil-Muğan, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 78

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**9718**	**100,0**
Bakı şəhəri	6782	69,8
Naxçıvan Muxtar Respublikası	166	1,7
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	638	6,6
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	132	1,4
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	282	2,9
Qarabağ iqtisadi rayonu	179	1,8
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	215	2,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	218	2,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	246	2,5
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	259	2,7
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	161	1,7
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	238	2,4
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	48	0,5
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	154	1,6

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin 69,8 faizi Bakıda, 6,6 faizi Abşeron-Xızı, 2,9 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,7 faizi Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 79

Orta sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**3589**	**100,0**
Bakı şəhəri	2363	65,8
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100	2,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	235	6,5
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	45	1,3
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	106	3,0
Qarabağ iqtisadi rayonu	70	1,9
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	79	2,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	103	2,9
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	81	2,3
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	115	3,2
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	68	1,9
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	119	3,3
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	15	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	90	2,5

Orta sahibkarlıq subyektlərinin 65,8 faizi Bakıda, 6,5 faizi Abşeron-Xızı, 3,3 faizi Şəki-Zaqatala, 3,2 faizi Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 80

İri sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**782**	**100,0**
Bakı şəhəri	616	78,8
Naxçıvan Muxtar Respublikası	14	1,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	61	7,8
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	3	0,4
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	18	2,3
Qarabağ iqtisadi rayonu	6	0,8
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	5	0,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	7	0,9
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	7	0,9
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	12	1,5
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	6	0,8
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	8	1,0
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	2	0,2
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	17	2,2

İri sahibkarlıq subyektlərinin 78,8 faizi Bakıda, 7,8 faizi Abşeron-Xızı, 2,3 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,2 faizi Şirvan-Salyan, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Fərdi sahibkarlar

2024-cü il aprelin 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 1 milyon 341 mini keçmişdir.

Cədvəl 81

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	01.04.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1341825**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	497812	37,1
Mədənçıxarma sənayesi	1261	0,1
Emal sənayesi	27554	2,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	94	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1157	0,1
Tikinti	27936	2,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	257762	19,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	147107	11,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	49564	3,7
İnformasiya və rabitə	14099	1,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	3678	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16884	1,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	30909	2,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	26758	2,0
Təhsil	16460	1,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	8105	0,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	16674	1,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	123518	9,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	74493	5,6

Hesabat dövründə hər dörd fərdi sahibkardan üçü “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” və “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” sahələri üzrə qeydiyyatdan keçmişdir.

Cədvəl 82

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.04.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1341825**	**100,0**
Bakı şəhəri	356500	26,6
Naxçıvan Muxtar Respublikası	42925	3,2
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	70017	5,2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	39742	3,0
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	84541	6,3
Qarabağ iqtisadi rayonu	85723	6,4
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	105840	7,9
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	83285	6,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	137397	10,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	95539	7,1
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	70041	5,2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	91353	6,8
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	5081	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	73841	5,5

Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (26,6%), Lənkəran-Astara (10,2%), Qazax-Tovuz (7,9%) və Mərkəzi Aran (7,1%) iqtisadi rayonlarında qeydiyyata alınmışdır.

Cədvəl 83

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1035292**	**100,0**	**306533**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	371317	35,9	126495	41,3
Mədənçıxarma sənayesi	1188	0,1	73	0,0
Emal sənayesi	21951	2,1	5603	1,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	87	0,0	7	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1069	0,1	88	0,0
Tikinti	27031	2,6	905	0,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	202298	19,5	55464	18,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	142642	13,8	4465	1,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	41509	4,0	8055	2,6
İnformasiya və rabitə	11126	1,1	2973	1,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2746	0,3	932	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	11902	1,1	4982	1,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	20653	2,0	10256	3,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	17003	1,6	9755	3,2
Təhsil	5825	0,6	10635	3,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	5025	0,5	3080	1,0
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	14264	1,4	2410	0,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	79893	7,7	43625	14,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	57763	5,6	16730	5,5

Fərdi sahibkarların 77,2 faizini kişilər, 22,8 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Qadınlar "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 35,3 faizini, "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" fəaliyyət sahəsində 25,4 faizini, "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" fəaliyyət sahəsində isə 21,5 faizini təşkil edir.

Cədvəl 84

İqtisadi rayonlar üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1035292**	**100,0**	**306533**	**100,0**
Bakı şəhəri	268611	25,9	87889	28,7
Naxçıvan Muxtar Respublikası	31652	3,1	11273	3,7
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	54772	5,3	15245	5,0
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	32890	3,2	6852	2,2
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	62749	6,1	21792	7,1
Qarabağ iqtisadi rayonu	69753	6,7	15970	5,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	76395	7,4	29445	9,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	65388	6,3	17897	5,8
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	106061	10,2	31336	10,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	74434	7,2	21105	6,9
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	59002	5,7	11039	3,6
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	70778	6,8	20575	6,7
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	4031	0,4	1050	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	58776	5,7	15065	4,9

Sahibkar qadınların 28,7 faizi Bakıda, 10,2 faizi Lənkəran-Astara, 9,6 faizi Qazax-Tovuz, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçmişdir.

Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Qazax-Tovuz (27,8%), Naxçıvan Muxtar Respublikası (26,3%), Gəncə-Daşkəsən (25,8%), Bakı (24,7%) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2024-cü ilin yanvar-mart aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,0 faiz artaraq 19408,1 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 1905,4 manat olmuşdur.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 17087,0 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 85

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2024-cü il yanvar-mart aylarında	2023-cü il yanvar-mart aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	19408,1	18482,9	105,0
hər nəfərə, manat	1905,4	1824,0	104,5
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	17087,0	16311,4	104,8
hər nəfərə, manat	1677,5	1609,7	104,2

*) 2023-cü ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,8 faiz artaraq 946,8 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3438,3 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 899,7 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 901,8 manat, özəl müəssisələrdə isə 996,5 manat olmuşdur.

Cədvəl 86

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı
(manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**946,8**	**901,8**	**996,5**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	528,0	496,1	552,7
Mədənçıxarma sənayesi	3 298,6	2 097,2	3 948,2
Emal sənayesi	866,9	1 207,1	815,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1 035,7	1 030,7	1 349,3
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	706,9	657,9	1 155,8
Tikinti	1 044,7	958,3	1 069,9
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	658,8	887,2	657,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 341,1	1 359,5	1 315,9
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	732,0	1 484,0	701,7
İnformasiya və rabitə	1 639,5	1 373,1	1 845,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 325,9	2 665,5	2 241,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	936,9	988,5	917,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 538,4	972,8	2 079,8
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	600,0	549,1	732,0
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 254,0	1 293,1	458,6
Təhsil	742,2	734,4	903,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	820,4	842,4	716,4
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	708,8	668,2	1 080,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 074,4	1 388,7	983,1

Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, informasiya və rabitə, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği il ərzində 11,5 faiz artaraq 2024-cü il mart ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 13267,2 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 64,7 faizi milli, 35,3 faizi xarici valyutada qoyulmuş, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,8 faiz, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği isə 17,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 87

Əhalinin əmanətləri

	2024-cü il martın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	13267,2	111,5
o cümlədən: milli valyutada	8579,5	117,6
xarici valyutada	4687,7	101,8

Qrafik 33

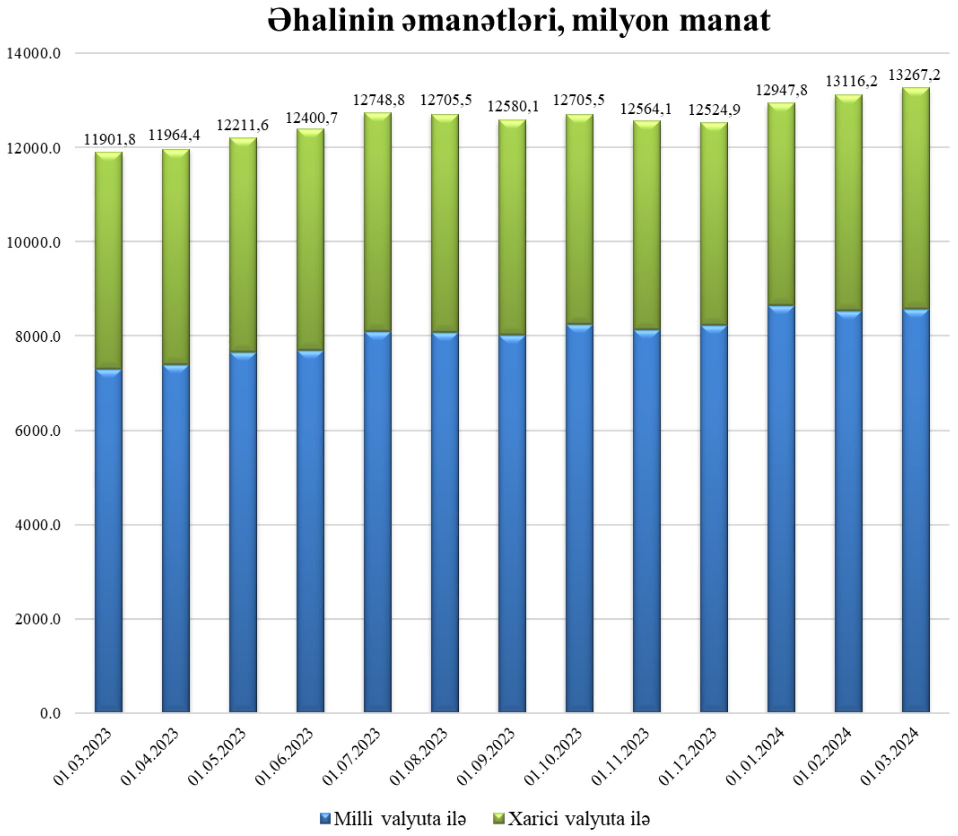

Mart ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,85 (1,85) manata, 100 Türk lirəsinə 5,30 (5,50) manata, 100 Rus rubluna 1,85 (1,87) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Ölkə əhalisinin sayı ilin əvvəlindən 6769 nəfər və ya 0,1 faiz artaraq 2024-cü il mart ayının 1-i vəziyyətinə 10187539 nəfər təşkil etmişdir. Əhalinin ümumi sayının 54,5 faizini şəhər, 45,5 faizini kənd sakinləri, 49,8 faizini kişilər, 50,2 faizini isə qadınlar təşkil edir.

Cədvəl 88

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar-fevral ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə[1)]		
	2024	2023	artım (+) azalma (-)	2024	2023	2024-cü il 2023-cü ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	6686	7967	-1281	4,0	4,9	81,6
doğulanlar	17081	19158	-2077	10,2	11,7	87,2
ölənlər	10395	11191	-796	6,2	6,8	91,2
Nikahlar	6739	7541	-802	4,0	4,6	87,0
Boşanmalar	3456	3014	+442	2,1	1,8	116,7

[1)] Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Cari ilin yanvar-fevral aylarında Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 17081 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 11,7-dən 10,2-yə düşmüşdür. Doğulan körpələr arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 52,5 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 47,5 faiz olmuşdur. Körpələrdən 594-ü əkiz, 36-sı üçəm doğulmuşdur.

Bu ilin ilk iki ayında ölkədə 10395 ölüm halı qeydə alınmış və 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,8-dən 6,2-yə düşmüşdür.

Qrafik 34

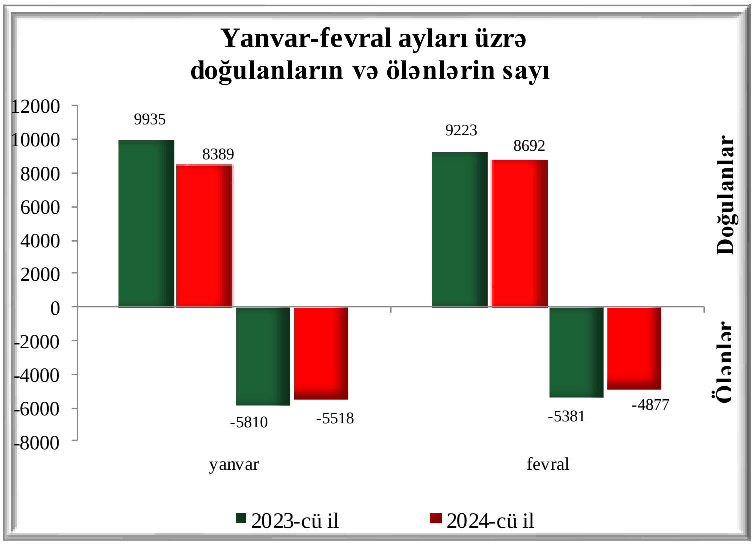

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında 6739 nikah və 3456 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 4,6-dan 4,0-a düşmüş, boşanmaların sayı isə 1,8-dən 2,1-ə qədər artmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri **Tahir Budaqov**

Cədvəl 89

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər

(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə; milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	**Ermənistan**	**Belarus**	**Qazaxıs-tan**	**Qırğızıs-tan**	**Moldova**	**Rusiya**	**Tacikis-tan**	**Türk-mənistan**	**Özbəkis-tan**	**Ukrayna**
Ümumi Daxili Məhsul	105,0	108,7[1]	104,0	104,7	108,6	100,7[1]	103,6[1]*	108,3[1,2]	106,3	106,0[1]	…
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	100,1	128,9	107,1	104,6	107,8	97,0[3]	106,6	109,6	…	116,4	…
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	97,5	99,6	106,2	102,3	108,9	98,1	119,4	101,0	…	114,0	…
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	115,5	110,8	103,4	113,7[1]	155,0	99,0[1]	109,8[1,4]	143,2	…	122,1[1]	…
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	102,7	35,6	…	93,9	100,6	103,5[1]	97,0	107,9	…	…	…
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,5	104,4	112,6	104,7	116,2	…	110,7	118,1	…	…	…
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,7	104,5	113,6	109,9	117,9	…	111,4	113,5	…	…	…
İstehlak qiymətlərinin indeksi	101,3	98,7	105,7	109,4	105,5	104,4	107,6	104,3	…	108,5	…
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	104,7[5]	…	113,2[3]	…	…	…	110,7*	…	…	…	…
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	105,1[5]	…	…	…	…	…	111,3*	…	…	…	…
Sərəncamda qalan real gəlirlər	103,1[5]	…	105,1[3]	…	…	…	105,4*	…	…	…	…
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	110,1[3]	108,2	119,3	116,2[6]	112,7[3]	117,3[1]	116,6[3]	113,3[3]	…	…	…
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	…	…	95,8[1]	…	…	…	80,0[7]	…	…	…	…
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	77,4	96,1	72,4	112,6	88,0	31,2	73,6[7]	94,1[3]	…	…	…

…ardı

2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər

(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə;
milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıs-tan	Qırğızıs-tan	Moldova	Rusiya	Tacikis-tan	Türk-mənistan	Özbəkis-tan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	87,2[8)]	2,6 d.	102,4[3)]	98,2[3)]	146,6[3)]	93,5[1)]	85,8[3)]	2,2 d.	…	41,4[3)]	…
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	90,5	99,7	96,4	80,8	73,8	86,0	…	78,6	…	106,2	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	87,3	4,4 d.	115,4	103,4	357,9	95,8	…	3,5 d.	…	27,4	…
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	70,3[8)]	173,2	100,0[3)]	97,9[3)]	135,1[3)]	94,1[1)]	89,4[3)]	125,9	…	101,6[3)]	…
o cümlədən									…		
MDB dövlətlərindən	73,2	3,4 d.	108,9	92,7	110,8	73,7	…	125,8	…	101,9	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	69,4	101,2	89,9	100,4	146,8	100,4	…	126,1	…	101,4	…

1) 2023-cü ilin yanvar-dekabrı 2022-ci ilin yanvar-dekabrına nisbətən.
2) Tacikistan Respublikasının İqtisadi İnkişaf və Ticarət Nazirliyinin məlumatlarına əsasən.
3) 2024-cü ilin yanvarı 2023-cü ilin yanvarına nisbətən.
4) Operativ məlumatlar
5) Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.
6) 2023-cü ilin IV rübü 2022-ci ilin IV rübünə nisbətən.
7) 2024-cü ilin fevralı 2023-cü ilin fevralına nisbətən.
8) 2024-cü ilin yanvarı 2023-cü ilin yanvarına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.
* Qiymətləndirmə
Qeyd: Türkmənistan üzrə isə ölkənin dövlət orqanının saytından götürülmüşdür. MDB Statistika Komitəsi 2022-ci ilin dekabr ayından Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərlə ölçülür (istehsal üsulu). ÜDM hesabat dövründə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyərindən istehsal prosesinə sərf etdilmiş aralıq xərclər istisna edildikdən sonra əldə edilmiş ümumi əlavə dəyərə məhsula və idxala xalis vergilər əlavə edilməklə hesablanır.

ÜDM-in baza dövrünə nisbətən artım sürəti (fiziki həcm indeksi)- ÜDM-in baza dövrünün qiymətləri ilə qiymətləndirilmiş cari dövrdəki dəyərinin onun baza dövründəki dəyərinə bölünməsi yolu ilə alınır.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

-əlavə dəyər vergisi (ƏDV);

-aksizlər ;

-idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM- ÜDM-in ümumi həcmini ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Sənaye fəaliyyəti - "mədənçıxarma sənayesi", "emal sənayesi", "elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı" və "su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı" kimi fəaliyyət növləri ilə əhatə olunur.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmi - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusiləşdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüffatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəridir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi

və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı sahələrində məhsul istehsalıdır.

Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye məhsulunun istehsalı - neft-qaz sektoru üzrə istehsal olunmuş məhsullar istisna olmaqla, sənayenin digər sahələrində məhsul istehsalıdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində "əlavə dəyər" göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, istehsal olunmayan aktivlərə mülkiyyət hüququnun verilməsinə, qeyri-maddi əsas fondların (layihə-axtarış işləri, proqram təminatı, məlumat bazası, incəsənət və əyləncəli janr əsərlərinin orijinalları və s.) alınmasına və hazırlanmasına, əsas fondların dəyərinin artırılmasına yönəldilən sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir. Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə

edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait - tikinti layihəsində nəzərdə tutulmuş işlərin, o cümlədən tamamlama və abadlıq işlərinin yerinə yetirilməsi nəticəsində obyektin inşası və ya təmiri, yenidən qurulması yaxud bərpası işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Məhsul istehsalı sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti (mənzil tikintisi istisna olmaqla) fəaliyyət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə, incəsənət və digər xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Yaşayış evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalar – çoxmənzilli binaların, fərdi yaşayış və bağ evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı ilə əlaqədar əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalardır.

Qeyri neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının digər sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalardır.

Əsas kapitala yönəldilmiş xarici investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən əcnəbilərin, vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və onların filial və nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların vəsaiti hesabına bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Əsas kapitala yönəldilmiş daxili investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı və Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsi tərəfindən bütün növ əsas fondların alınmasına,

yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Kənd təsərrüfatı – kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi və kənd təsərrüfatı heyvanlarının yetişdirilməsi əsasında yeyinti məhsulları və sənaye üçün xammal mənbəyi olan iqtisadiyyat sahəsidir. Heyvandarlıq və bitkiçilik (əkinçilik) kimi altsahələri vardır.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli və dənli paxlalı bitkilərin, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məsullarının dəyəri daxil edilir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanları və quşlarının saxlanması və təsərrüfatdaxili istifadəsi zamanı alınmış xam məhsulların (süd, yumurta, yun və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, habelə baramaçılıq, arıçılıq və s. heyvanların məhsullarının dəyəri daxil edilir.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksinin hesablanması üçün müqayisəli qiymətlər əsasında onların ümumi istehsal həcmi göstəricilərindən istifadə olunur.

Kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının ümumi yığımı bütün əkin sahələrindən istehsal olunmuş (faktiki yığılmış) məhsulların həcmidir. Ayrı-ayrı bitkilər (kartof, şəkər çuğunduru, günəbaxan və s.) və ya bitki qrupları (dənli və dənli paxlalı bitkilər, tərəvəz, bostan və s.) üzrə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığı – orta hesabla bir hektar yığım sahəsindən əldə edilmiş məhsulun səviyyəsini xarakterizə edir. Bu göstərici, bir qayda olaraq, sentnerlə hesablanır.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalı barədə məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə statistik hesabatlara, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə isə aparılan seçmə müayinə məlumatlarının əsasında müəyyən edilir. **Ət istehsalına** bütün növ mal-qara və quşların əti, piyi və içalatı daxildir. Məlumatlara həm sənaye üsulu ilə, həm də təsərrüfatdaxili kəsilmiş mal-qara və quşlar daxil edilir. **Süd istehsalı** inək, camış, qoyun və keçilərdən faktiki süd sağımını xarakterizə edir. Bura satılmış və təsərrüfatlarda istifadə edilmiş, balaların içirdilməsinə və sair məqsədlərə sərf olunmuş südün hamısı daxildir. **Yumurta istehsalı** cücə istehsalına (inkubasiyaya və s.) istifadə edilənlər də daxil olmaqla, bütün növ ev quşlarından alınmış yumurtanı əks etdirir. **Yun istehsalı** satılması və təsərrüfatda başqa məqsədlər üçün istifadə edilməsindən asılı olmayaraq, qoyun və keçilərdən qırxılmış bütün yunları, keçi qəzilini, habelə dəvə yununu əhatə edir. Bütün yunlar fiziki çəkidə, qırxımdan sonra yuyulmamış halda uçota alınır.

Mal-qara və quşların baş sayı əsas növlər üzrə (iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən inək və camışlar, donuz, qoyun və keçi, at, quş və s.) hesablanır və hesabat dövründən sonrakı ayın 1-nə olan vəziyyətə görə yazılır. Məlumatlar rüblük hesablanır. Mal-qara və quşların baş sayı statistik uçot və hesabat məlumatlarına əsasən müəyyən edilir.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşıdığı yükün həcmini daşınmış

məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yüklərin miqdarının onların daşınma məsafəsinəvurulmasından alınan hasillərin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və vertolyotlar, habelə metro vasitəsilə kommersiya əsasında daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (pulsuz getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindaşıma nəqliyyatının işinin həcmini məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

İnformasiya və rabitə xidmətlərindən əldə edilən gəlir - informasiya və rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərin ümumi həcmidir. Bu göstərici əhaliyə, idarə, müəssisə və təşkilatlara göstərilmiş xidmətlər müqabilində informasiya və rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Milli hesablar sisteminin tələblərinə uyğun olaraq digər iqtisadi sahələrdə olduğu kimi, informasiya və rabitə müəssisələri üzrə də "informasiya və rabitə xidmətlərindən əldə olunmuş gəlir" göstəricisi formalaşdırılarkən ümumi gəlirin həcmi mal və xidmətlərin satışından əldə edilən vəsaitin müəssisələrin (idarənin, təşkilatın və s.) hesablaşma hesabına daxil olmasından asılı olmayaraq onun yaranması anındakı vəziyyətinə uyğun müəyyən edilir. Yəni bu göstərici hesablanarkən əldə olunan faktiki gəlirin məbləği deyil, hesabat dövründə göstərilən xidmətlərə görə hesablanmış məbləğ əsas götürülür.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi – əsasən əhaliyə onun istifadəsi və ya istehlakı üçün yeni və ya istifadə olunmuş malların emal edilmədən satışını əks etdirir.

Topdansatış ticarət dövriyyəsi - yeni və ya istifadə olunmuş malların pərakəndə ticarət, sənaye, kommersiya müəssisələrinə, institusional və ya peşəkar istehlakçılara, digər topdansatış ticarətçilərinə, həmçinin malların alqı-satqısı zamanı bu kimi şəxslərin və şirkətlərin adından çıxış edən agent və ya vasitəçilərə emal edilmədən təkrar satışını ifadə edir.

Ticarət dövriyyəsinin müqayisəli qiymətlərlə indeksi - məhsullar üzrə istehlak qiymətləri indeksi tətbiq edilməklə deflyasiya olunmuş cari göstəricinin baza göstəricisi ilə müqayisə edilməsi əsasında hesablanır. Ticarət dövriyyəsinin fiziki həcm indeksi qiymət dəyişikliklərinin təsiri istisna edilməklə fiziki həcmdəki dəyişikliyin dövriyyəyə təsirini ifadə edir.

İctimai iaşə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) - orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

İQİ-dən milli hesablar sistemi göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsində, ümumi daxili məhsulun son istifadəsinin ən mühüm komponentlərindən olan ev təsərrüfatlarının son istehlakına çəkilən xərclərin sabit qiymətlərdə hesablanmasında, eləcə də əhalinin real gəlirlərinin və digər göstəricilərin hesablanmasında istifadə olunur.

Orta illik istehlak qiymətləri indeksi - hesabat dövrünün orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq dövrünün orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

İllik istehlak qiymətləri indeksi – hesabat ayının orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq ayının orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (SQİ) - sənaye müəssisələri tərəfindən istehsal olunan və satılan sənaye məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətlərinin müşahidəsi İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatının Mədənçıxarma sənayesi, Emal sənayesi, Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarına uyğun olaraq aparılır. İstehsalçı qiymətinə əlavə dəyər vergisi, aksizlər və s. vergi ödəmələri, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri aid edilmir.

Kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (KTQİ) - kənd təsərrüfatı müəssisələri, fərdi sahibkarlar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları tərəfindən satılan kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin müşahidəsi kənd təsərrüfatı müəssisələrinin, fərdi sahibkarların, ailə kəndli və ev təsərrüfatlarının seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikası göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikinti-quraşdırma işlərində qiymətlərin müşahidəsi yaşayış evlərinin, sosial təyinatlı binaların, istehsal təyinatlı obyektlərin, yol və körpülərin tikintisi sahəsində həyata keçirilən tikinti işləri (xidmətləri) üzrə aparılır.

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri - nəqliyyatda yükdaşıma və sərnişindaşıma, anbar təsərrüfatı, yardımçı nəqliyyat, poçt, kuryer, rabitə, İKT və reklam

sahəsində göstərilən xidmətlərin qiymətlərinin səviyyəsi və dinamıkasını xarakterizə edir.

İxrac əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilərək ölkə sərhədlərindən kənara göndərilmiş malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, çatdırılma və gəminin göyərtəsinə yükləmə xərclərini əks etdirən FOB qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İdxal əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehlak edilmək üçün, həmçinin təkrar ixrac etmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan alınan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, idxalatçı ölkənin sərhədlərinə kimi sığorta və yükdaşıma xərclərini əks etdirən CİF qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İqtisadi fəal əhali (işçi qüvvəsi) – məşğul və işsiz əhalinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) haqqı ödənilmək və ya qazanc (gəlir) əldə etmək müqabilində heç olmasa bir saat hər hansı əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

İşsiz əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) işi və qazancı (gəliri) olmayan, müayinə həftəsindən əvvəlki son dörd həftə (və ya bir ay) ərzində ödənişli və ya gəlir gətirən hər hansı işlə məşğul olmaq üçün iş axtaran, müayinə həftəsində və ya sonrakı iki həftə ərzində işə başlamağa hazır olan əmək qabiliyyətli yaşda olan şəxslərdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsiz əhalinin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Bank - fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlərin və ya digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi, öz adından və öz hesabına kreditlərin verilməsini, habelə müştərilərin tapşırığı ilə köçürmə və hesablaşma-kassa əməliyyatlarını məcmu halda həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

Depozit - müvafiq müqavilə şərtləri ilə faizlər və ya komisyon haqqlar ödənilməklə və ya ödənilmədən müştərilərin (əmanətçilərin) tələbi ilə qaytarılmasını və ya başqa hesaba köçürülməsini nəzərdə tutan bankın balansında aparılan cari, əmanət (depozit) və ya digər hesaba qoyulmuş və ya köçürülmüş pul vəsaitidir (elektron pulun emissiya edilməsi üçün qəbul edilmiş pul vəsaitləri istisna olmaqla)

Bank krediti - bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq qaytarılmaq, müəyyən müddətə və faizlər və (və ya) müqavilədə göstərilən digər ödənişlər ödənilmək şərti ilə, təminatla və ya təminatsız müəyyən məbləğdə borc verilən pul vəsaitidir.

Bank olmayan kredit təşkilatı - xüsusi razılıq (lisenziya) əsasında kreditlərin verilməsi və "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Qanunla nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növlərini həyata keçirən ixtisaslaşmış kredit təşkilatıdır.

Kredit ittifaqı - mənafe ümumiliyi əsasında könüllü birləşən fiziki şəxslərin və (və ya) kiçik sahibkarlıq subyekti

olan hüquqi şəxslərin sərbəst pul vəsaitlərini cəmləşdirmək yolu ilə özlərinin qarşılıqlı kreditləşdirilməsi üçün yaratdıqları bank olmayan kredit təşkilatıdır.

Qiymətli kağızlar bazarı – qiymətli kağızların emissiyası, buraxılması, tədavülü, ödənilməsi, mülkiyyətçiliyi, saxlanılması, kompensasiyası, öhdəliklərlə yüklənməsi, tənzimlənməsi və digər əməliyyatların həyata keçirilməsi üzrə subyektlər arasında olan hüquqi və iqtisadi münasibətlərin məcmusudur.

Dövlət qiymətli kağızları - müvafiq icra hakimiyyəti orqanı və müvafiq qaydada buna səlahiyyətləndirilmiş qurum tərəfindən buraxılan qiymətli kağızlardır

Səhm – sahibinə hər hansı bir müəssisənin aktivlərində müəyyən bir paya sahiblik və payına uyğun olaraq müəssisənin gəlirinin bir hissəsinin divident şəklində əldə etmək hüququ verən qiymətli kağızdır.

Dövlət istiqrazı – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən büdcə kəsirinin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə buraxılan istiqrazdır.

Korporativ istiqraz - özəl müəssisə tərəfindən əlavə vəsait cəlb etmək məqsədi ilə emissiya edilən borc qiymətli kağızıdır

Mərkəzi Bankın notları - Mərkəzi Bank tərəfindən bir ilədək müddətinə buraxılan adlı sənədsiz dövlət güzəştli qiymətli kağızlarıdır.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Əhalinin gəlirləri – hesabat dövrü ərzində ölkə əhalisinin (hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslər də daxil olmaqla) əmək ödənişləri, sahibkarlıq fəaliyyəti və mülkiyyətdən gəlirlərini, pul və natura şəklində aldıqları carı transferləri və digər daxilolmalarını əks etdirən, əhalinin həyat səviyyəsini səciyyələndirən mühüm makroiqtisadi göstəricilərdəndir. Bu göstəriciyə ev təsərrüfatlarının şəxsi istehlak məqsədilə istehsal etdikləri məhsulun, həmçinin mənzil sahiblərinin şərti hesablanmış xidmət haqlarının dəyəri də daxil edilir.

Əhalinin sərəncamda qalan gəlirləri – cari transferlər, o cümlədən vergilər, digər mütləq ödəmələr, könüllü üzvlük haqları, sosial sığorta ayırmaları çıxıldıqdan sonra əhalinin sərəncamında qalan gəlirlərdir.

Əhalinin hər nəfərə düşən gəlirləri - əhalinin gəlirlərinin ümumi məbləğinin ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş muzdlu işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Əhalinin son siyahıyaalınmasının yekun məlumatları əsasında siyahıyaalmadan sonrakı dövrlər üzrə əhalinin sayı və strukturunda , eləcə də bəzi nisbi göstöricilərdə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib

edilən doğum və ölüm haqqında aktlarda olan məlumatların statistik cəhətdən hər ay işlənməsi əsasında əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikası yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.